

Stad & Natuur Almere Jaarverslag 2022

STAD &
NATUUR
ALMERE werkt aan
een groene en
gezonde stad

Stad & Natuur Almere

Jaarverslag 2022

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
Inleiding	5
Recreatie: behoefte aan ontmoetingen in de natuur	6
Educatie: verschuiving van lessen op locatie naar lessen op school	11
Voortgezet- en beroepsonderwijs	18
Participatie: actief in het groen, op onze locaties en tijdens lessen en evenementen	23
Locaties: groene ontmoetingsplaatsen in de stad	27
Projecten: van Almeerderstrand tot Floriade	32
Communicatie: Stad & Natuur vindbaar voor iedereen	41
Organisatie: groei in werkzaamheden en locaties	45
Financiën: aanvullende incidentele opdrachten en projecten	49
Balans per 31 december 2022	51
Cijfers 2022	52
Bijlage: nevenfuncties RVT	54

Stad & Natuur werkt in 2022 op verschillende locaties verspreid over de stad.

Voorwoord

Met gepaste trots presenteert Stad & Natuur Almere het jaarverslag 2022. Een jaar waarin het openbare leven na de 'corona-storm' langzaam weer op gang kwam. Voor Stad & Natuur betekende dit dat evenementen en activiteiten eindelijk weer eindelijk voluit konden plaatsvinden. En het educatieprogramma van Stad & Natuur trok dit jaar zelfs meer leerlingen en studenten dan ooit!

De locaties van Stad & Natuur, verspreid door de stad, blijven daarbij van enorme waarde. Van de kinderboerderijen, Stadslandgoed de Kempphaan en het Vroege Vogelbos tot het Upcyclecentrum en nu ook het Almeerderstrand, waar momenteel tal van mooie ontwikkelingen plaatsvinden.

Stad & Natuur heeft van oudsher altijd veel gedaan voor jonge kinderen. In de loop der tijd zijn er ook steeds meer programma's ontwikkeld voor middelbare scholieren en studenten in het beroepsonderwijs. Naast reguliere lessen biedt Stad & Natuur ook stageplaatsen, praktijklessen op dierlocaties en afstudeeropdrachten aan. De goede samenwerking met het Almeerse onderwijs draagt bij aan deze ontwikkeling en leidt tot een gevarieerd aanbod.

De inzet van vrijwilligers is voor Stad en Natuur van onschatbare waarde. Onze relatie met hen verdient een professionele invulling. Daarom is Stad & Natuur bezig met een kwaliteitsslag in de omgang met vrijwilligers. Opdat zij met nog meer plezier hun bijdrage blijven leveren.

2022 was een bijzonder jaar, waarin een nieuw stadsbestuur met nieuw elan aantrad. Stad & Natuur ziet uit naar een voortgezette goede en plezierige samenwerking. 2022 was ook het jaar waarin de Floriade plaatsvond. Een indrukwekkend evenement waarmee Almere zich verder als groene, duurzame stad op de kaart zette. Stad & Natuur heeft aan dit thema zowel met lessen als met haar Paviljoen een mooie bijdrage mogen leveren. De Floriade zorgde ook voor nieuwe ontmoetingen met ondernemers en inspireerde Stad en Natuur tot het ontwikkelen van het partnerprogramma 'Vrienden van Stad & Natuur'.

In 2022 kreeg de samenwerking tussen Stad & Natuur en Staatsbosbeheer bij (de doorontwikkeling van) het Natuurbelevingscentrum de Oostvaarders verder gestalte. Een uitdagend project, waarin beide participanten hun nek moeten uitsteken. Een nieuw en innovatief project is ook de ombouw van de Stad en Natuur bus tot een elektrisch voertuig. Het project getuigt zowel van doorzettingsvermogen van Stad & Natuur (er ging een lange voorbereidingstijd aan vooraf), als van het belang dat de gemeente hecht aan die groene en gezonde stad. Beide projecten zullen in 2023 en 2024 hun definitieve beslag krijgen.

Met het nieuwe bestuursteam aan het stadsroer wil Stad & Natuur voortbouwen aan haar opdracht met de ambitie om de groei van de stad bij te benen, op een wijze waarbij haalbaarheid en continuïteit geborgd blijven in de meerjarenovereenkomst.

In dit jaarverslag vindt u de talrijke activiteiten die de enthousiaste medewerkers van Stad & Natuur, vaak in samenwerking met andere Almeerse partijen, in 2022 voor de Almeerse inwoners organiseerden. Zij verdienen daarvoor onze waardering. En u wens ik veel leesplezier.

Cees Okkerse
Voorzitter Raad van Toezicht

STAD &
NATUUR
ALMERE werkt aan
een groene en
gezonde stad

Inleiding

In 2009 werd Stad & Natuur opgericht na verzelfstandiging van de voormalige gemeentelijke afdeling Natuur- en Milieueducatie. Ons hoofddoel is om zoveel mogelijk inwoners van Almere te betrekken bij hun groenblauwe omgeving. De afgelopen jaren heeft Stad & Natuur het educatieve aanbod en de publieksactiviteiten in Almere op het gebied van natuur, milieu, gezondheid, duurzaamheid en circulariteit uitgebreid. Dit hebben we zowel op eigen initiatief gedaan als in samenwerking met de gemeente. Deze inspanningen hebben geleid tot een toename in het aantal deelnemers, het bereiken van nieuwe doelgroepen en een grotere betrokkenheid.

Stad & Natuur laat Almeerders de natuur in en rond hun stad beleven op een directe en toegankelijke manier. Dat doen we via drie programmalijnen – recreatie, educatie en participatie – en door het uitvoeren van uiteenlopende projecten. Hiermee bereiken we jaarlijks vele duizenden inwoners, van jong tot oud. Zo brengen we de natuur dichterbij de mensen, en de mensen dichterbij de natuur. We doen dat op acht locaties verspreid over de stad.

Via onze programmalijn recreatie nodigen wij inwoners van Almere uit bij tal van activiteiten en evenementen. Van schapenpraatjes bij onze schaapskooi tot het populaire evenement de Nacht van de Nacht. In totaal hebben er in 2022 ruim 200.000 mensen deelgenomen aan onze activiteiten in en rond de Almeerse natuur.

Met onze programmalijn educatie richten we ons op het Almeerse basis-, voortgezet- en beroepsonderwijs. We bieden een diversiteit aan educatieve programma's, waarmee kinderen en jongeren kennismaken met de Almeerse natuur en zich verdiepen in thema's als duurzaamheid, groen, gezondheid en lokaal eten. Het aantal leerlingen en studenten dat we jaarlijks bereiken stijgt gestaag: van 24.000 in 2021 naar zo'n 28.000 in 2022.

Participatie is ons derde programmaonderdeel. Naast het vrijwilligerswerk op onze locaties en bij onze activiteiten vallen hieronder ook de ondersteuning van Almeerse (groene) verenigingen en hun activiteiten. We zijn er trots op dat we dit jaar een flinke groep nieuwe vrijwilligers hebben mogen verwelkomen. Daarnaast hebben we verder gewerkt aan de professionalisering van ons vrijwilligerswerk. Natuurlijk was er voor alle vrijwilligers ook de welverdiende aandacht en waardering.

Ook in 2022 heeft Stad & Natuur weer een diversiteit aan projecten uitgevoerd, variërend van de ontwikkeling van een 'groen buitenleslokaal' op Floriade Expo 2022 tot het opzetten van een natuur- en milieueducatie-arrangement op het Almeerderstrand. Uitgangspunt bij al ons werk is dat iedereen de unieke natuur van Almere kan ontdekken en beleven. Dat doen we niet alleen, maar samen met diverse lokale en regionale partners. Want door samen te werken kunnen we doelen realiseren die anders onhaalbaar zouden zijn!

Recreatie: behoefte aan ontmoetingen in de natuur

Met onze programmalijn recreatie laten we Almeerders de natuur in en rondom hun stad beleven op een aansprekende en toegankelijke manier. Op diverse locaties verspreid over de stad organiseren we activiteiten en evenementen waar inwoners van alle leeftijden welkom zijn. Ze kunnen er inspiratie opdoen en kennis vergaren over uiteenlopende groene, gezonde en duurzame thema's. Zo stimuleert ons recreatieprogramma Almeerders om zich hier zelf ook actief voor in te zetten. In 2022 bezochten ruim 200.000 bezoekers onze activiteiten, gebouwen en locaties.

Bij de start van 2022 hield de coronapandemie de wereld nog in haar greep. In januari zat Nederland nog midden in de harde lockdown die de maand daarvoor was afgekondigd. Gelukkig mochten de kinderboerderijen dit keer open blijven voor bezoekers. Verder hebben we tijdens deze lockdown weer volop ingezet op activiteiten die Almeerders zelf in de natuur konden doen. Zoals wandelen, speurtochten doen en thuis creatief aan de slag gaan, bijvoorbeeld met zelf vogelvoer maken. We ontwikkelden ook een nieuwe speurtocht in het Vroege Vogelbos: 'Schaapje in het bos'. Vanaf eind januari werden de coronamaatregelen steeds iets verder versoepeld. In februari gingen onze locaties weer open en de maanden daarna konden we steeds meer activiteiten organiseren. Uiteindelijk hebben we een mooi seizoen gedraaid: veel Almeerders hadden na de pandemie behoefte om elkaar weer te ontmoeten in de Almeerse natuur.

Vroege Vogelbos

Ons eerste grote evenement na corona was het Lentefeest in het Vroege Vogelbos. De lammeren gingen naar buiten, er waren tal van workshops en voor kinderen was er een poppenkast. Meer dan duizend bezoekers genoten van een prachtige dag. Tijdens het Lentefeest werd ook de nieuwe educatieve ruimte in de Schaapskooi feestelijk geopend door wethouder Jan Hoek. De financiering van deze ruimte is mede mogelijk gemaakt door Leader (Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling) en de gemeente Almere.

In het najaar konden we ook weer geheel volgens traditie het Herfstfeest organiseren, met aandacht voor het bos en alles wat er te oogsten is. Dit jaar was ook Stichting BOT aanwezig met onder andere een dorsmachine.

In het Vroege Vogelbos werken we nauw samen met IVN Almere, de Almeerse Wolunie en het Eksternest. Zij maken gebruik van onze gebouwen en faciliteiten en in ruil daarvoor dragen zij bij aan onze programmering.

Nieuw dit jaar in het Vroege Vogelbos waren de excursies met onze eigen Buiten(w)eter. Hij zorgt voor de biodiversiteit van onze groene gebieden en vertelt daar graag over aan leerlingen en bezoekers. Hij nam de deelnemers mee door de vijftigjarige geschiedenis van het bos, waarbij ze kennismaakten met planten, kriebelbeestjes en bomen.

Stadslandgoed de Kemphaan

Op de Kemphaan hebben we voor het eerst een Kriebelbeestjesfestival georganiseerd. Er waren diverse excursies waarbij bezoekers op zoek konden naar kriebelbeestjes: van kleine water- en bosbeestjes tot bijen en vlinders. Het was een zeer geslaagde dag.

De Buiten(w)eter neemt leerlingen en bezoekers mee op excursie door het vijftigjarige Vroege Vogelbos.

Rondom het zomerthema voor scholen, de wolf, hebben we dit jaar op de Kemphaan ook diverse publieksactiviteiten georganiseerd. De wolf krijgt als nieuwkomer in Nederland veel aandacht. Wat doet een wolf eigenlijk in de natuur en hoe is het dier weer in onze buurt terechtgekomen? In aanloop naar de zomervakantie was er op de Kemphaan een interactieve en leerzame theatervoorstelling over de wolf, die door meer dan 130 Almeerders werd bezocht. En ook in de zomervakantie waren er verschillende workshops rond het thema wolf. We sloten de zomer op de Kemphaan af met een bloedheet Zomerfestival.

In het najaar hebben we een aantal appelplukmiddagen georganiseerd. Gezinnen mochten gebruikmaken van appelplukstokken waarmee ze een zak vol appels konden plukken. De middagen waren een groot succes: er deden zo'n tweehonderd Almeerders mee.

Kinderboerderij Beestenbende

Het was een bijzonder jaar voor de Beestenbende, want de kinderboerderij in Almere Buiten bestond in 2022 dertig jaar. Wethouder Maaïke Veenigen was aanwezig op het Lentefeest om een moodboard met wensen voor de toekomst over de Beestenbende in ontvangst te nemen. Ook de rest van de dag was een succes met verschillende workshops, schapen scheren en theater.

Kinderboerderij Den Uylpark

Bij Kinderboerderij Den Uylpark zijn we na de coronaperikelen weer gestart met het aanbieden van ponywandelingen. Als vanouds is dit een geliefde bezigheid op de woensdagmiddag. Op deze manier krijgen alle kinderen de kans om kennis te maken met grotere dieren zoals pony's. In samenwerking met De Schoor is de Dierenclub weer opgestart. In voor- en najaar komt een groep (kwetsbare) kinderen wekelijks naar de kinderboerderij. Ze leren over het reilen en zeilen op de boerderij en helpen mee met het verzorgen van de dieren. Uiteraard organiseerden we ook het Lentefeest en Dierendag.

Klokhuis

Het beheer van het Klokhuis hebben we op 1 januari 2022 teruggegeven aan de gemeente Almere, met name omdat het gebouw niet geschikt was als lesomgeving. Wel hebben we dit jaar nog een recreatief programma op de zondagmiddag georganiseerd. Elke maand waren er twee workshopmiddagen rond de thema's natuur, techniek en gezondheid. Zo hebben kinderen kaarten gemaakt van oude melkpakken, lentevogels geknutseld en uilenballen gepluisd. De overige zondagmiddagen was het Klokhuis gezellig geopend voor de buurt en konden de kinderen onder andere van de glijbaan. Het Klokhuis heeft een echte buurtfunctie gekregen en buurmannen Paul en Roel stonden als vrijwillig beheerder elke zondag paraat.

Er stonden dit jaar ook twee evenementen gepland. De Klokhuisverjaardag in juni kon helaas niet doorgaan in verband met een weeralarm. Het najaarsevenement op 16 oktober kon wel doorgaan en stond in het teken van duurzaamheid en water. Er kwamen meer dan 150 bezoekers op af. Eind december hebben we een afscheidsfeestje georganiseerd voor collega's, vrijwilligers en bezoekers. Daarbij hebben we de trouwe buurmannen bedankt voor hun inzet en de bezoekers voor alle keren dat zij bij het Klokhuis zijn langs geweest.

Nacht van de Nacht

Al vele jaren organiseert Stad & Natuur de Nacht van de Nacht. Sinds drie jaar kent het programma een andere, meer verspreide opzet. Tijdens de Nacht van de Nacht wordt er landelijk aandacht gevraagd voor lichtvervuiling en energiebesparing op verlichting en ervaart het publiek hoe mooi het buiten in het donker is. In Almere vond de Nacht van de Nacht dit jaar plaats op drie locaties: op de Kemphaan, bij de Schaapskooi in het Vroege Vogelbos en bij Kinderboerderij den Uylpark. Op de Kemphaan konden deelnemers luisteren naar de Sterrenwacht en door de telescopen kijken, een vleermuizenexcursie volgen met de stads-ecologen van de gemeente Almere of bijvoorbeeld meedoen aan de silent disco. Bij het Vroege Vogelbos kon je met de Buiten(w)eter nachtvinders ontdekken of mee met de Muziekwandeling die IVN en Goede Rede Concerten samen met Stad & Natuur organiseerden in het donkere bos. In totaal kwamen in Almere 750 deelnemers af op dit succesvolle evenement in het donker.

Overig

Tijdens de start van de Floriade hebben we in samenwerking met gebiedsorganisatie Almere Centrum een Kriebelbeestjesspeurtocht uitgezet door Almere Centrum. Een maand lang konden bezoekers deze route lopen. Daarnaast sluiten we regelmatig met activiteiten op gebied van natuurbeleving aan bij evenementen in de stad, zoals buurtfestival Poort Sociaal/Tomatensoepfestival, de Kidzzmiddagen van Almere Centrum, de activiteiten op het Globeplein in Almere Buiten en het Ouder & Kind Festival in Almere Stad.

Ons educatieaanbod richt zich op de vier thema's van de stad: groen, gezondheid, voeding en duurzaamheid.

Educatie: verschuiving van lessen op locatie naar lessen op school

De educatieve programma's van Stad & Natuur zijn bestemd voor het Almeerse basis-, voortgezet- en beroepsonderwijs. We bieden lessen en workshops, leskisten, materiaalpakketten, schoolreizen en stage-/afstudeerplekken. Leerlingen en studenten maken zo kennis met de Almeerse en Flevolandse natuur en verdiepen zich in thema's als duurzaamheid, groenblauwe biodiversiteit, gezondheid en lokaal eten. Dit jaar namen zo'n 26.000 leerlingen in het primair onderwijs deel aan ons programma en zo'n 2.000 in het voortgezet en beroepsonderwijs.

PRIMAIR ONDERWIJS

Basisaanbod

Het jaar begon met een rustige winterperiode, waarin het educatieteam alvast hard aan de slag ging met de voorbereiding voor het schooljaar 2022-2023. Het nieuwe jaarprogramma is geheel gericht op de vier thema's van de stad: groen, gezondheid, voeding en duurzaamheid. Daarnaast hebben we een apart thema 'blauw' toegevoegd aan ons programma. Met nieuwe en oude samenwerkingen hebben wij ons aanbod verbreed en versterkt.

In het voorjaar begon het weer aardig druk te worden op al onze locaties. Zo bezochten maar liefst zevenhonderd leerlingen in de lente de Schaapskooi voor de les 'Wat een gemekker'. De kinderen namen een kijkje bij onze lammeren en leerden van alles over de circulariteit van het schaap. Tegen de zomer stonden leerlingen op de Kemphaan oog in oog met een (net echte) wolf tijdens de les 'De wolf komt eraan'. Ruim vierhonderd leerlingen hebben alles geleerd over de oorsprong en het leven van dit dier.

Ook Natuurbelevingcentrum de Oostvaarders kreeg veel basisschoolklassen op bezoek. Onder meer voor de lessen 'Ontdek het hertenpad', 'Volg de Vos', 'Vogel het uit', 'Expeditie Nieuwe Wildernis' en de fotografiewerkshops van KidzKlix.

Twee lessen sprongen er dit jaar duidelijk bovenuit – qua aantal leerlingen en qua enthousiasme: de lessen van de Buiten(w)eter en 'De geheimen van stenen en fossielen'. Onze collega Patrick Veldhuis is sinds schooljaar 2022-2023 'onze eigen boswachter' alias de Buiten(w)eter. Hij geeft les over biodiversiteit in het Vroege Vogelbos en op de Almeerse schoolpleinen. In het Vroege Vogelbos gaat hij zelfs aan de slag met het Stad & Natuur-erfgoed: de beroemde brandnetel-soep! De les over stenen en fossielen is ook een oude bekende in ons aanbod. Wel hebben we deze les in 2022 in een nieuw jasje gestoken. Ruim vierhonderd leerlingen zijn in de Stad en Natuur bus gestapt en hebben van alles geleerd over het ontstaan van bijzondere stenen en fossielen.

Er was niet alleen op onze locaties van alles te doen, ook op de Almeerse scholen vonden onze lessen dit jaar gretig aftrek. In 2022 zijn we officieel van start gegaan met het bezorgen en ophalen van onze leskisten in Almere. Een extra service die door de scholen erg gewaardeerd wordt.

112-noodhulp / Anders Organiseren / Rijke Schooldag

Ook dit jaar heeft Stad & Natuur de Almeerse scholen weer bijgestaan in het enorme leerkrachtentekort. Onder de naam De Vijfde Schooldag en met ons 112-noodhulpaanbod bieden docenten en vrijwilligers van Stad & Natuur gastlessen in de klas. Net als eerdere jaren kwamen de aanvragen weer in groten getale binnen en hebben we in 2022 via deze weg circa 130 klassen geholpen.

In 2022 zijn ook de gesprekken over Anders Organiseren en Andersom Almere begonnen. Andersom Almere wordt een platform waarop al het aanbod ter ondersteuning van het leerkrachtentekort in Almere te vinden is. Stad & Natuur heeft zich bij het platform aangesloten en naar verwachting komen er in 2023 aanvragen op binnen.

Stad & Natuur draagt ook bij aan het project Rijke Schooldag. Het landelijke project is gericht op het versterken van gelijke kansen en geeft een impuls aan talentontwikkeling. Leerlingen kunnen na schooltijd deelnemen aan uiteenlopende activiteiten op het gebied van natuur, duurzaamheid, voeding, gezondheid, sport, cultuur, beeldende vorming en beweging. Het voorloperstraject in Almere vindt plaats in twee stadsdelen. In Almere Haven onder de noemer Haven Academie en in Stad West onder de noemer City Skills Academie.

In 2022 zien we een opvallende verschuiving van lessen bij ons op locatie naar lessen op school. Dit is vooral te herleiden naar ons 112-noodhulpaanbod en de Vijfde Schooldag: vanwege het lerarentekort kunnen veel klassen niet makkelijk van school weg. Een zorgelijke ontwikkeling, want we weten dat leerlingen de lessen buiten het leslokaal veel beter opnemen. Bovendien stimuleren we met de buitenlessen ook meteen het buiten bewegen, waardoor kinderen niet alleen beter leren maar na schooltijd ook hopelijk vaker naar buiten gaan. In totaal genoten dit jaar 15.355 leerlingen van het Stad & Natuur-aanbod op scholen. Op onze locaties ontvingen we 10.516 leerlingen.

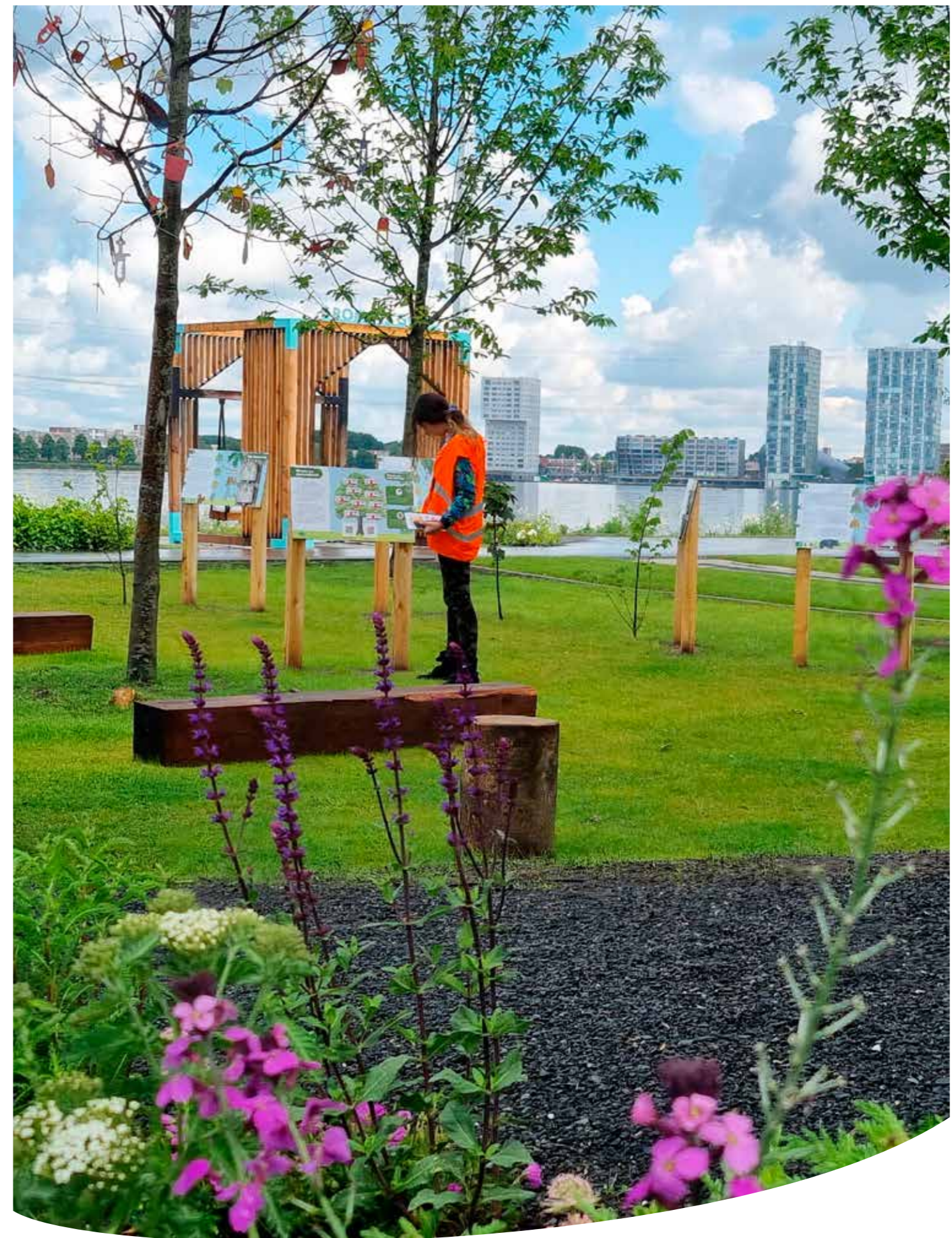
EDUCATIEPROJECTEN

Floriade

Het jaar 2022 stond voor educatie deels in het teken van Floriade Expo 2022. Met ons educatieteam hebben wij een grote bijdrage geleverd aan het project. Onder andere met een online lesprogramma verbonden aan de Floriadethema's en een ambassadeursprogramma met vijf scholen uit Almere. Ook dachten we mee met de educatieve producten van andere inzendingen, ontwikkelden we het schooltuinenprogramma Amsterdam-Almere en verzorgden we een educatieve invulling voor onze eigen kavel.

Buitenleslokaal

Op 26 april werd op de Expo het buitenleslokaal van Stad & Natuur en Nationale Boomfeestdag geopend. Op Kavel 46 konden schoolklassen en gezinnen alles ontdekken over het belang van bomen, biodiversiteit en bewegen. Vrijwilligers van Stad & Natuur hebben verschillende lessen op de kavel gegeven. En samen met de partners hebben we tachtig dagen lang een educatieve programmering verzorgd. Uiteindelijk zijn er minder scholen naar de Floriade gekomen dan vooraf verwacht. We hebben aan negen groepen leerlingen een workshop gegeven.

Op kavel 46 van Floriade Expo 2022 konden schoolklassen en bezoekers alles ontdekken over het belang van bomen, biodiversiteit en bewegen.

Floriade lesprogramma

Samen met uitgeverij Young & Connected hebben we vier leslijnen ontwikkeld, gekoppeld aan de vier Floriade-thema's groen, voeding, energie en gezondheid. In 2021 zijn de eerste twee leslijnen al gelanceerd. In 2022 gingen de twee andere leslijnen live, over Energising the City en Healthying the City.

Floriade Amsterdam-Almere kavel

Voor het schooltuinenproject van de gemeenten Almere en Amsterdam op Floriade Expo 2022 hebben wij de natuur- en voedseleducatielessen ontwikkeld. Leerlingen van een Almeerse en een Amsterdamse basisschool kregen tijdens de Floriade iedere week een dagdeel les in de schooltuin. Het lesprogramma werd speciaal hiervoor ontwikkeld door Schooltuinen en Natuureducatie Amsterdam. Stad & Natuur verzorgde de aanvullende lessen, zoals een bijenworkshop met een imker. Ook hebben de leerlingen samen met een kunstenaar wol van de Almeerse schaapskudde geleverd waarbij ze gebruikmaakten van producten die ze zelf in hun tuintjes verbouwden, waaronder uien en afrikaantjes. De kinderen leerden zo niet alleen hoe voedsel verbouwd wordt, maar ook wat je er allemaal mee kunt doen.

Zintuigenbos

In 2022 is het Zintuigenbos geopend op Stadslandgoed de Kempphaan. Het educatieteam heeft een educatief programma ontwikkeld over de vijf zintuigen die in het bos centraal staan. Het lesprogramma sluit aan bij het al ontwikkelde boek 'het Zintuigenpaleis'. Het programma is een groot succes: alle roostermomenten in 2022 zijn geboekt.

Kinderdirecteur

Ook in 2022 gingen er in Flevoland weer kinderdirecteuren Natuur & Duurzaamheid aan de slag. In het voorjaar was Liyana de kinderdirecteur van Almere. Zij mocht Floriade Expo 2022 openen, samen met de koning. Na de zomervakantie, en een zware wervingscampagne en sollicitatierondes, heeft Dani het stokje van Liyana overgenomen. Dani zit in groep 7 van basisschool de Regenboog en maakt zich sterk voor een schone planeet.

Schooltuinen

Uit onderzoek blijkt dat de belangstelling voor bewust gezond eten en zelf eten verbouwen wordt gestimuleerd als kinderen hiermee al op jonge leeftijd in aanraking komen. Daarom heeft Stad & Natuur in 2022 onderzocht op welke manier schooltuinieren een structurele plek in het onderwijs kan krijgen. Er is steeds meer aandacht voor 'eerlijk voedsel', een gezonde levensstijl en duurzaamheid. Het kweken van eigen groente past in deze trend en is momenteel erg in trek. Hierdoor groeit de belangstelling voor tuinieren in schooltijd. Ook lokale ontwikkelingen (zoals de start van Alliantie Schooltuinen en de schooltuinen op de Floriade) evenals de vele vragen die Stad & Natuur van scholen over dit onderwerp krijgt, geven aan dat de tijd rijp is om samen met gemeente en scholen een stap te zetten. Tot dan toe boden wij wel mobiele vormen aan van moestuinieren, zoals de moestuinkarren van de Groengroeiers, maar een centrale schooltuin is nog niet gerealiseerd.

Samen met experts, de Almeerse schoolbesturen en andere organisaties hebben wij drie scenario's onderzocht: centrale moestuincomplexen, onderwijs op school (bijvoorbeeld met de Groengroeiers) en schooltuinen op het eigen terrein van de school. Ook een combinatie hiervan behoort tot de mogelijkheden. Een centrale plek met schooltuinen voor meerdere scholen bleek een belangrijke positieve

toevoeging te zijn voor scholen die het lastig vinden dit zelf structureel te organiseren. Dit uitgewerkte voorstel heeft Stad & Natuur in het voorjaar van 2022 aan de politieke partijen voorgelegd. Meerdere partijen hebben dit omarmd en zo is het onderdeel geworden van het coalitieakkoord.

In december hebben we van de wethouder definitieve goedkeuring gekregen voor het plan van aanpak en in 2023 beginnen we met de realisatie van het project. Hopelijk kunnen na de zomervakantie de eerste schooltuinen op het gemeenschappelijke complex van start gaan. Daarnaast blijft Stad & Natuur de scholen ondersteunen met advies voor eigen initiatieven op het schoolplein, lessen op school en de eigen locaties en boerderijeducatie. Alles om kinderen het plezier in gezond, lekker en duurzaam eten mee te geven.

Almeerderstrand

In april hebben we het startsein gegeven voor het nieuwe educatieprogramma van Stad & Natuur op het Almeerderstrand. Hier staat water als hoofdthema prominent op de agenda. Centraal staan onderwerpen als waterbeleving en het stimuleren waterbewustzijn, waterkwantiteit en -kwaliteit als grote uitdaging, en water als leefomgeving voor planten en dieren. Leerlingen van basisschool de Zeeraket gaven de aftrap van het nieuwe lesprogramma. Samen met de Natuurdetective en wethouder Hilde van Garderen gingen zij op het strand op onderzoek uit. Inmiddels zijn er meerdere activiteiten te reserveren. Zo hebben we een les ontwikkeld over dijken, het ontstaan van de polder en wateroverlast, maar blijft ook de natuurdetective mysteries oplossen op het strand.

DuurzaamDoor voedseleducatie

Sinds jaar en dag biedt Stad & Natuur al lessen over gezond eten, eten uit de natuur, de herkomst van voedsel en het maken van voedselkeuzes. Gefinancierd vanuit het provinciale programma DuurzaamDoor werken we samen met IVN Flevoland, Jong Leren Eten Flevoland, Aeres Hogeschool en GGD Flevoland aan een aansprekend voedseleducatie-aanbod voor alle scholen in Flevoland. In 2022 heeft Stad & Natuur actief bijgedragen aan een aantal sessies met gemeenten, waar wij onze kennis hebben gedeeld over het belang van voedseleducatie bij de jeugd. Ook hebben we onderzocht waar de verschillende steden en dorpen in Flevoland behoefte aan hebben. De uitkomsten spelen een grote rol bij de ontwikkeling van ons jaarprogramma 2023-2024.

Boerderijeducatie

Ook boerderijlessen maken deel uit van ons educatieaanbod. We zijn aangesloten bij Boerderij Educatie Nederland, dat boeren opleidt tot educatieboer. Stad & Natuur coördineert het programma in Almere. Ook in 2022 heeft een aantal boeren in Flevoland de cursus Boerderij Educatie Boer gevolgd, onze collega Anita heeft ook meegedaan. Wij mogen deze gekwalificeerde boeren nu toevoegen aan ons boerderijeducatienetwerk. Hierdoor kunnen we meer lesmogelijkheden bieden op boerenbedrijven in de regio en kunnen meer kinderen leren over de herkomst van hun voedsel en welke keuzes je daarin kunt maken.

Sinds april bieden we op het Almeerderstrand lessen aan over water.

Aanbiedersmiddag

Op 23 juni ontvingen we een mooi aantal docenten van het primair onderwijs op onze aanbiedersmiddag in het Zintuigenbos. Er waren speeddates waarin twintig aanbieders een toelichting gaven op hun lessen, workshops en excursies voor schooljaar 2022-2023. De middag leidde er mede toe dat er vóór de zomervakantie al 9.500 leerlingen voor lessen in het nieuwe schooljaar waren ingeschreven.

Upcyclecentrum

Sinds 2019 ontwikkelt en organiseert Stad & Natuur educatieve lessen over het thema upcycling voor het primair-, voortgezet- en beroepsonderwijs. De lessen vinden plaats bij het Upcyclecentrum, op school of samen met diverse circulaire ondernemers. Erg populair is de interactieve les Expeditie Upcyclecentrum, waarin leerlingen met eigen ogen zien dat er van afval allerlei mooie nieuwe spullen kunnen worden gemaakt. Ook is er een Duurzaamheidsspel en zijn er lessen rondom de thema's textiel en metaal. Daarnaast hebben we leskisten ontwikkeld voor gebruik op school, zoals de leskist Afval = Grondstof en de leskist Zwervend afval. Scholen boeken de lessen regulier via het programma van Stad & Natuur, maar de lessen worden ook ingezet om het lerarentekort in Almere op te vangen.

In samenwerking met de ondernemers van het Upcyclecentrum ontwikkelden we ook nieuw lesaanbod. Zo hebben we met meubelmaker Henk Toetenel de contouren van een nieuwe les gelegd, die in 2023 wordt aangeboden aan het Almeerse onderwijs. Ook hebben we samen met Stichting CitySenses een lesprogramma ontwikkeld rondom de GigaGieter, het levensgrote kunstwerk achter het Upcyclecentrum dat is gemaakt van plastic afval dat bij het Upcyclecentrum is ingeleverd. Door de lessen worden leerlingen zich bewust van de hoeveelheid plastic dat wordt weggegooid.

Ook dit jaar konden scholen in Almere weer gratis deelnemen aan de E-waste Race. Negen scholen gingen met elkaar de strijd aan om zoveel mogelijk elektronisch afval in te zamelen. De apparaten worden door de gemeente Almere verantwoord verzameld en verwerkt voor nieuwe doeleinden. Basisschool de Windwijzer won de wedstrijd. Uit handen van wethouder Jan Hoek ontvingen de leerlingen een cheque voor een schoolreis naar Nemo en een bezoek aan het Upcyclecentrum.

Over de lessen gelieerd aan het Upcyclecentrum hebben we dit jaar in ons lesprogrammaboekje een dubbele pagina opgenomen en ook ontvingen alle scholen aan het begin van het schooljaar een speciale flyer. Daarnaast besteden we op Facebook, LinkedIn en onze website regelmatig aandacht aan het educatieve programma rond het thema upcycling.

Het Upcyclecentrum deed begin oktober mee aan het Steigerfestival. Deelnemers konden kennismaken met Henk Toetenel in zijn atelier, meehelpen aan de waterstralen van de GigaGieter, deelnemen aan een rondleiding door het Upcyclecentrum en voor kinderen was er een circulaire workshop.

Voortgezet- en beroepsonderwijs

In 2022 is hard gewerkt aan het versterken van ons educatieve aanbod voor het voortgezet- en beroepsonderwijs. Het blijkt dat scholen hier duidelijk behoefte aan hebben. Met projectweken, lesprogramma's en onderzoeksopdrachten weet Stad & Natuur het voortgezet- en beroepsonderwijs steeds beter te faciliteren. Van de in totaal 21 onderwijsinstellingen voor voortgezet en beroepsonderwijs in Almere (17 vo, 2 mbo en 2 hbo) hebben we met 17 daarvan minimaal een keer samengewerkt. We hebben dit jaar 20% meer leerlingen en studenten bereikt dan in 2021, met een totaal van bijna tweeduizend deelnemers.

Ons vaste aanbod voor het voortgezet- en beroepsonderwijs groeit steeds verder, maar wanneer er nog geen vaststaand aanbod is, werken we voor deze doelgroepen ook vaak vanuit projecten. Op deze manier hopen we ons vaste aanbod verder uit te breiden. Een aantal projecten komt verderop in het hoofdstuk Projecten nog uitgebreid aan bod. Hieronder gaan we vooral in op wat deze projecten betekenen voor het voortgezet- en beroepsonderwijs.

Leven met water

Stad & Natuur, IVN Flevoland en Aeres Hogeschool Almere werken gefinancierd door het DuurzaamDoor-project 'Leven met water' aan een gezamenlijke visie op water en educatie. Het doel is om een eenduidige route te creëren die leerlingen en studenten kunnen doorlopen binnen het thema water. Het belangrijkste uitgangspunt van dit project is om samen met de 5 O's (Onderwijs, Ondernemers, Overheden, Onderzoekers en Omwonenden) in Flevoland te werken aan een omgeving waarin leerlingen en studenten beter worden opgeleid en geënthousiasmeerd voor beroepen en vraagstukken rondom water.

Sterk techniek onderwijs

In het traject sterk techniek onderwijs (STO) worden leerlingen van het vmbo enthousiast gemaakt voor technische beroepen in de regio. Stad & Natuur is deelprojectleider en geeft invulling aan de programma's op het gebied van natuur, circulaire economie en duurzaamheid. Voor dit project zijn lesprogramma's ontwikkeld over bijvoorbeeld circulaire productontwikkeling en slimme moestuinen. In 2022 zijn de eerste pilots gedraaid en is er gewerkt aan de borging binnen de zeven deelnemende scholen. In de zomer van 2023 worden de zeven lespakketten opgeleverd, waarna deze jaarlijks terugkomen in het curriculum. Het programma bereikt dan 1700 unieke leerlingen per jaar.

Een mooie bijkomstigheid van STO is dat scholen via de lespakketten ook voor excursies en ontwerp opdrachten de samenwerking opzoeken met andere projecten van Stad & Natuur. Het Upcyclecentrum is hier een goed voorbeeld van. Tijdens een langdurig lesprogramma vanuit STO hebben leerlingen van het Arte College gewerkt aan het ontwerpen van een circulair product.

Voedsel educatie

In 2022 is er voor het project DuurzaamDoor Voedsel educatie geëxperimenteerd met vast aanbod voor het voortgezet onderwijs, met als doel om meer leerlingen uit deze doelgroep te bereiken. Denk daarbij aan kookworkshops, excursies bij een boerderij of een projectweek over het ontwikkelen van een eigen gerecht. Door te werken aan een eenduidige structuur en het maken van afspraken met scholen en aanbieders gaan steeds meer jongeren in Flevoland aan de slag met bewustere voedselkeuzes. Stad & Natuur is betrokken als onderwijsontwikkelaar en trekker van het project richting het voortgezet onderwijs in Almere.

Steeds meer jongeren in Flevoland gaan aan de slag met bewustere voedselkeuzes dankzij voedsel educatie.

Leerlingen en stagiairs van verschillende opleidingen (vo, mbo en hbo) onderzoeken en analyseren de waterkwaliteit en brengen advies uit over mogelijke verbeterpunten in het project Almere meet water.

Net voor de zomervakantie vond op OSG de Meergronden de pilotprojectweek 'Gezond en duurzaam eten' plaats. Bijna honderd leerlingen ontwikkelden in een week tijd hun eigen restaurant, waar zij lokaal en gezond voedsel serveerden aan elkaar en aan bezoekers. Hiervoor bezochten de leerlingen diverse bedrijven, waaronder een duurzame kas en de stadsboerderij.

Upcyclecentrum

Daarnaast hebben twaalf klassen van het voortgezet onderwijs deelgenomen aan een project rond fast fashion. Ze kregen les over de vervuilende textielindustrie en gingen zelf aan de slag met tweedehands textiel. Tijdens de World Cleanup Week in september hebben in totaal 650 leerlingen van twee scholen zwerfafval opgeruimd in de omgeving van hun school en langs de 'snoeproutes'. En tijdens de 'hackathon' van Windesheim kregen 180 studenten een inspirerend college over het Upcyclecentrum en hoe daar gewerkt wordt aan afval als grondstof. Ook heeft Stad & Natuur geholpen bij het keuzevak 'Upcycling' van Arte College. Een programma van tien weken waarin leerlingen een product vernieuwen waarbij ze gebruikmaken van afval.

Almere meet water

Het project Almere meet water is een 'citizen science' (burgerwetenschap)-project waarin de kwaliteit van het water in Almere op verschillende manieren wordt gemonitord en verbeterd. Het project is met name bedoeld om jongeren te interesseren voor watervraagstukken en -studies. Leerlingen en stagiairs van verschillende opleidingen (vo, mbo en hbo) onderzoeken en analyseren de waterkwaliteit en brengen advies uit over mogelijke verbeterpunten.

In 2022 hebben scholieren, studenten en vrijwilligers 386 metingen verricht. Zij hebben data verzameld en ingevoerd. Er is gekeken naar de weersomstandigheden, watertemperatuur, nitraat/nitriet, ammonium, E.coli, doorzicht en de ecologische sleutelfactoren. Studenten meten sinds 2022 ook fosfaat. De metingen worden twee keer per week verzameld op elf locaties in de stad. Langjarig data verzamelen geeft inzicht in het verloop van de waterkwaliteit op verschillende meetlocaties gedurende een langere periode. Het is onze ambitie om ook in 2023 de inwoners van Almere deel te laten nemen om het waterbewustzijn te vergroten.

Onderzoeks- en ontwerp opdrachten

Naast de grote projecten hebben diverse leerlingen en studenten gewerkt aan losse onderzoeks- en ontwerp opdrachten. Zo onderzochten studenten van Aeres MBO hoe een lesprogramma over 'man made nature' voor het voortgezet onderwijs bij Natuurbelevingcentrum de Oostvaarders eruit kan komen te zien. Studenten van Aeres HBO adviseerden over bewonersparticipatie voor het project Almere meet water en studenten van de Hogeschool van Amsterdam deden bij het Upcyclecentrum inspiratie op voor een onderzoeksopdracht over de circulaire economie.

Bereik

In 2022 is ons bereik in het voortgezet- en beroepsonderwijs is met ongeveer 20% gegroeid ten opzichte van het jaar daarvoor. Het grootste bereik is behaald met workshops en (korte) gastlessen van maximaal een lesdag. Het bereik van lesprogramma's is groeiende, mede door het traject Sterk techniek onderwijs.

Stages

Ook in 2022 hebben we weer diverse stagiairs ontvangen. De stages varieerden van korte snuffelstages bij de dierlocaties tot fulltime hbo-afstudeeronderzoeken. De stagiairs hebben bijgedragen aan de volgende projecten: Bomenroute VVB, Almere meet water, Leven met water, Educatiebos, Project Hoog van Aeres HBO en het ontwerpen van een educatief product voor het Voortgezet Onderwijs (VMBO) op het natuurbelevingcentrum. Ten opzichte van 2021 is het aantal stagiairs dit jaar ongeveer gelijk gebleven.

Bij de Schaapskooi waren er verlosstages van Aeres en stagiairs van de opleiding Toegepaste biologie. Op Kinderboerderij Den Uylpark gingen twee meeloopstagiairs aan de slag. Op Kinderboerderij de Beestenbende ontvingen we vier meeloopstagiairs. Daarnaast heeft een afstudeerder een geactualiseerd voerplan voor de dieren ontwikkeld. Het voerplan wordt op beide kinderboerderijen ingezet. Inkoop van producten en de verkoop van dieren gebeurt in goede samenwerking om efficiënt om te gaan met tijd en kosten te besparen.

Participatie: actief in het groen, op onze locaties en tijdens lessen en evenementen

Een belangrijk onderdeel van onze programmalijn participatie is het betrekken van vrijwilligers bij onze locaties en activiteiten. Dit omvat ook het ondersteunen van lokale (groene) verenigingen en hun inspanningen om de groenblauwe natuur in Almere te beheren en te ontwikkelen. Op deze manier kunnen inwoners van Almere en scholen een actief meewerken aan het verbeteren van hun eigen leefomgeving en onze locaties.

Participatie

In 2022 was een grote groep Almeerders actief in het groen, op onze locaties en tijdens onze lessen en evenementen. In totaal waren er 106 vrijwilligers met een overeenkomst vrijwel wekelijks een of meerdere keren bij ons te vinden. Daarnaast konden we rekenen op een schil van zo'n vijftig vrijwilligers voor incidentele inzet tijdens eenmalige of kortdurende vrijwilligersklussen. We hebben dit jaar onder andere de focus gelegd op het keurmerk 'Vrijwillige inzet goed geregeld' onder begeleiding van de VMCA. Ook hebben we een nieuwe groep vrijwilligers aangeboord die actief zijn in het groen en daarnaast boden we al onze vrijwilligers de mogelijkheid tot het volgen van trainingen. Natuurlijk was er voor alle vrijwilligers ook de welverdiende aandacht en waardering.

Vrijwillige inzet goed geregeld

In 2021 zijn we het traject gestart voor het behalen van het NOV-keurmerk 'Vrijwillige Inzet Goed Geregeld'. Ook de eerste zes maanden van 2022 hebben we daar nog veel aandacht aan besteed. Met zeven vrijwilligers en twee beroepskrachten hebben we diverse facetten van het vrijwilligerswerk binnen Stad & Natuur onder de loep genomen en verschillende punten verder geprofessionaliseerd. Hiervoor zijn tal van documenten gemaakt en acties uitgevoerd. Helaas hoorden we in juni in een laat stadium dat we het keurmerk (nog) niet toegekend kregen, voornamelijk omdat er nog niet lang genoeg aan de uitwerking van de verbeterpunten is gewerkt. Wel heeft het de stichting een beter inzicht gegeven in vrijwilligerswerk bij Stad & Natuur en zijn er al veel verbeterpunten doorgevoerd. Hierdoor heeft het vrijwilligerswerk een nog prominentere positie binnen de organisatie verkregen.

Nominaties en medailles

We hebben vrijwilligers en vrijwilligersgroepen genomineerd voor vrijwilligersprijzen. Zo hebben we de vrijwilligersgroep 'Berenklauw Vroege Vogelbos' aan het begin van het jaar genomineerd voor de Almeerse vrijwilligersprijzen. De prijs hebben ze helaas niet gewonnen, maar de waardering voor hun werk is groot!

De vrijwilligers en medewerkers van Stad & Natuur die nog geen Groene Speld in hun bezit hadden, hebben deze op 18 maart ontvangen uit handen van wethouder Jan Hoek. Met deze nominatie laten we zien hoe we vrijwilligers binnen onze stichting waarderen. Alle vrijwilligers die dit jaar een Groene Speld hebben ontvangen, werden op 15 april uitgenodigd bij de Floriade voor een officiële bijeenkomst en rondleiding over het terrein.

Vrijwilligers bedankt!

Jaarlijks bedanken wij onze vrijwilligers met een educatief en inspirerend uitje. Zo zijn de vrijwilligers van de verschillende dierlocaties op bezoek gegaan bij soortgelijke locaties elders in het land. Voor de recreatie- en educatievrijwilligers en de groene vrijwilligers hebben we een excursie naar de Floriade georganiseerd. En aan het eind van het jaar was er een gezamenlijke kerstbijeenkomst voor alle vrijwilligers van Stad & Natuur. Via verschillende workshops maakten zij kennis met de Schaapskooi in het Vroege Vogelbos.

Groen Flevoland Festival

Landschapsbeheer Flevoland, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Het Flevoland, Natuur en Milieu Federatie Flevoland en Stad & Natuur hebben in 2022 alle 'groene' vrijwilligers van Flevoland bedankt tijdens het Groen Flevoland Festival. De Provincie Flevoland ondersteunde dit initiatief onder andere met een financiële bijdrage voor alle deelnemende organisaties.

Vanwege de coronaperikelen van de afgelopen jaren werd er gekozen voor een 'bedankweek' met activiteiten van alle organisaties. Vrijwilligers mochten samen met een andere persoon gratis deelnemen. Het aanbod varieerde van excursies tot lezingen en workshops. Op 7 oktober vond de aftrap plaats met gedeputeerde Harold Hofstra, directeuren, projectmedewerkers en van elke organisatie twee vrijwilligers. Er zijn onder andere meer dan tweeduizend bloembollen geplant voor het Provinciehuis in Lelystad: één voor elke groene vrijwilliger. Stad & Natuur bood tijdens deze week drie activiteiten aan: een expeditie door het Upcyclecentrum, een excursie door het Zintuigenbos en een workshop over het verleden van de polder. In totaal deden dertig vrijwilligers uit verschillende delen van Flevoland mee aan deze workshops.

Trainingen en bijeenkomsten

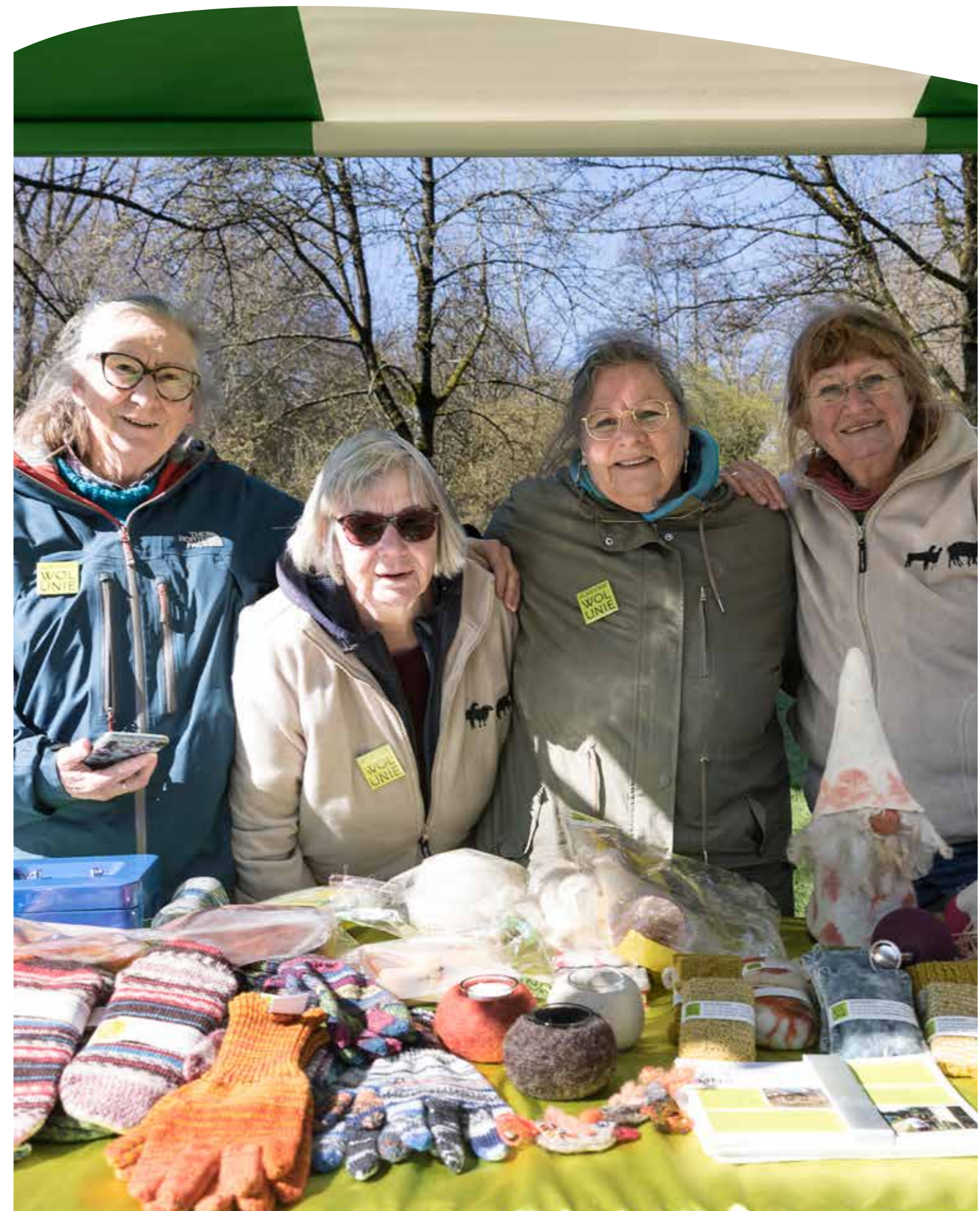
Binnen Stad & Natuur hechten we veel waarde aan trainingen voor onze vrijwilligers. Zo is er voor een groep vrijwilligers een BHV-training ter beschikking gesteld. Ook worden vrijwilligers onder andere getraind en geïnformeerd over het dierenwelzijn, gastvrijheid tijdens de lessen en evenementen en worden zij geïnformeerd over het reilen en zeilen op de verschillende locaties.

Aantrekken nieuwe vrijwilligers

Er is nog altijd veel animo om als vrijwilliger voor Stad & Natuur aan de slag te gaan. We hebben dit jaar weer tal van nieuwe vrijwilligers mogen verwelkomen; een positieve ontwikkeling! Zo zijn we gestart met een groep vaste vrijwilligers die onder leiding van een beroepskracht aan het werk zijn in het Zintuigenbos op de Kemphaan. Zij komen een keer per maand samen om het bos, de boskamers en de paden te onderhouden. Daarnaast zijn er vrijwilligers begonnen in de bijentuin van Stad & Natuur en zijn er vrijwilligers die helpen in het groenonderhoud in het Vroege Vogelbos.

NL Doet en Natuurwerkdag

Ook in 2022 deed Stad & Natuur weer mee aan NL Doet (in maart) en de Natuurwerkdag (in november). Hieraan deden in totaal bijna vijftig vrijwilligers mee. Op de kinderboerderijen werd onder andere gewerkt aan het aanleggen van een moestuin en in het Vroege Vogelbos gingen de deelnemers aan de slag met het verbeteren van een aantal zandpaden. Tijdens de Natuurwerkdag werd er in het Zintuigenbos hard gewerkt. De dag erna ging een groep vrijwilligers in de appelboomgaard in Almere Poort aan de slag met het snoeien van de appelbomen.

Stad & Natuur ondersteunt diverse groene vrijwilligersorganisaties door faciliteiten beschikbaar te stellen, zoals aan de Almeerse Wolunie. In ruil helpen ze bij de programmering.

Groene en duurzame verenigingen bij Stad & Natuur

Bij Stad & Natuur werken we nauw samen met verschillende Almeerse groene verenigingen en groepen. Zo maakt IVN Almere gebruik van onze locaties de Schaapskooi en de Kemphaan en organiseren we gezamenlijk in het Vroege Vogelbos het Lentefeest en het Herfstfeest. Ook de Almeerse Wolunie vindt onderdak in de Schaapskooi en organiseert samen met ons de feesten in het Vroege Vogelbos. Sterrenwacht Almere vindt jaarlijks aansluiting bij Stad & Natuur met de Sterrenkijkdagen in februari/maart en tijdens de Nacht van de Nacht eind oktober zijn zij ook van de partij. De Bijenvereniging ondersteunt bij de Floriadelessen en helpt bij de Ids van Dussen Bijenstal op de Kemphaan. Ten slotte is de Vogelwacht actief op de locatie Natuurbelevingcentrum de Oostvaarders.

Locaties: groene ontmoetingsplaatsen in de stad

Stad & Natuur beheert acht groene locaties. Natuurbeleving, natuureducatie en meedoen in het groen staan er centraal. De locaties hebben een belangrijke sociale ontmoetingsfunctie en bevinden zich in de verschillende stadsdelen. Zo zijn we voor alle inwoners van Almere dichtbij en bereikbaar. In dit hoofdstuk staan de bijzonderheden opgenoemd, die naast de normale gang van zaken opvallen.

Corona

We hadden voor de eerste maanden van het jaar tal van activiteiten op onze locaties gepland, maar door corona kwam daar helaas weinig van terecht. Gelukkig mochten de kinderboerderijen wel open blijven. Maar door het natte weer kwamen er aan het begin van het jaar minder bezoekers dan gebruikelijk. Wel waren er veel nieuwe stagiairs en vrijwilligers die in alle weersomstandigheden enthousiast bleven komen. En gelukkig konden er na het loslaten van de coronamaatregelen vanaf maart weer volop activiteiten en lessen op onze locaties plaatsvinden.

Vogelgriep

Naast corona kregen we helaas ook weer te maken met vogelgriep. Hierdoor was de afschermplicht van pluimvee nog van kracht, waardoor delen van de kinderboerderijen niet meer toegankelijk waren voor publiek. De afgelopen jaren is dit een terugkerende situatie, dus we kijken nu op beide kinderboerderijen hoe we de locaties met het oog hierop toekomstbestendig kunnen inrichten.

Kwaliteitsbewijs behaald!

Kinderboerderijen die aangesloten zijn bij Vereniging Stads- en Kinderboerderijen Nederland (vSKBN) kunnen een kwaliteitsbewijs aanvragen. vSKBN-leden die aan alle wettelijke eisen voldoen komen voor dit kwaliteitsbewijs in aanmerking. Op Den Uylpark en De Beestenbende werd al aan de meeste punten voldaan, maar er moesten nog wat puntjes op de i gezet worden. Uiteindelijk is in de zomer het kwaliteitsbewijs aan de kinderboerderijen toegekend! Op 25 augustus hebben we dit met de vrijwilligers gevierd. We hebben een bord gekregen en op de beide kinderboerderijen opgehangen. Ook in de communicatie hebben we er aandacht aan besteed. Het kwaliteitsbewijs is een bevestiging dat op de kinderboerderijen van Stad & Natuur is nagedacht over dierenwelzijn, professionele aanpak en veiligheid voor mens en dier.

Een nieuw huis voor huisdieren

Na de coronalockdowns zagen we een opvallende en bedroevende trend ontstaan, namelijk dat meerdere mensen in de zomerperiode van hun huisdier af wilden. Vooral konijnen werden massaal bij de Nederlandse asielen aangeboden. In Almere had het asiel een opnamestop en daarom liepen de kinderboerderijen in de zomer vol. Sommige diersoorten zoals konijnen en kippen kunnen tegen een vergoeding aan de kinderboerderijen worden afgestaan. Stad & Natuur spant zich dan in om een goed tehuis voor de dieren te vinden. In sommige gevallen blijven ze op de kinderboerderijen. Dieren die gedumpt worden, kan Stad & Natuur niet houden. In dat geval wordt er altijd contact opgenomen met de dierenambulance.

Onze kinderboerderijen hebben het kwaliteitsbewijs van de Vereniging Stads- en Kinderboerderijen Nederland (vSKBN) ontvangen.

KINDERBOERDERIJ DE BEESTENBENDE

Jubileum

De Beestenbende bestond in 2022 dertig jaar en is daarmee de oudste kinderboerderij van Almere. Dit heugelijke feit hebben we gevierd tijdens ons Lentefeest. Ook konden taartjes voor de bezoekers natuurlijk niet ontbreken.

Toekomstideeën Beestenbende

Samen met de gemeente Almere is Stad & Natuur bezig om het plan voor Beestenbende 2.0 op te stellen. De locatie is namelijk behoorlijk verouderd en hierdoor lopen zowel de medewerkers als de vrijwilligers regelmatig tegen problemen aan. Doelstelling is om dit project mee te nemen in de begroting van 2023 van de gemeente.

Om ideeën op te doen over de toekomst van de Beestenbende, hebben directeur-bestuurder Liesbeth Bronkhorst en wethouder Maaïke Veening, die verantwoordelijk is voor het vastgoed van de gemeente, op het Lentefeest officieel een ideeënbord geopend. Omwonenden hebben daar gretig gebruik van gemaakt. Locatiemanager Yves Lodewijks heeft alle ideeën opgehangen op het gebouw en wij zijn alles gaan inventariseren. Veelgenoemde wensen zijn een speeltuin en een kleine horecavoorziening waar bezoekers een kopje koffie of thee kunnen drinken terwijl de (klein)kinderen aan het spelen zijn. Wij hopen in 2023 de Beestenbende daadwerkelijk te kunnen aanpakken, want met name het stallengebouw staat op instorten en voldoet niet aan de huidige veiligheidseisen.

Na 30 jaar is het tijd om de Beestenbende door te ontwikkelen tot een Stadsboerderij.

In het voorjaar is het altijd druk bij het raam van de Schaapskooi, lammeren gluren is een geliefde bezigheid voor jong en oud.

KINDERBOERDERIJ DEN UYLPARK

Renovaties

Er zijn dit jaar veel stagiairs actief op de kinderboerderij. Heel fijn, want nu kunnen we wat extra klussen oppakken. Zo hebben we een tweedehands caviaverblijf aangekocht en opgeknapt zodat onze vier cavia's nu buiten twee keer zoveel ruimte hebben. Ook hebben we een deel van de stal geverfd. Verder hebben we met geld dat is opgehaald via crowdfunding een konijnenren gemaakt, waar de bezoekers naar binnen kunnen om de dieren te aaien. Het is een groot succes, zowel bij de bezoekers als de konijnen. Daarom wordt er binnenkort gestart met het aanleggen van een vergelijkbaar buitenverblijf bij onze andere konijnenhokken. Aan het eind van het jaar hebben we een nieuwe pony aangeschaft op Den Uylpark. Het is een Exmoorpony met de naam Mowgli.

SCHAAPSKOOI VROEGE VOGELBOS

Onderhoud

De stormen van begin het jaar hebben flinke schade in het Vroege Vogelbos aangericht. Er is hard gewerkt om alles voor het begin van het broedseizoen (midden maart) op te ruimen en dit is gelukt. Om het bos goed te onderhouden is aan het eind van het jaar het nodige zaagwerk gedaan.

Lammeren

De laatste weken van december 2021 waren erg nat, zo ook onze weides. Daarom zijn, ook met het oog op Oud & Nieuw, alle ooien al op 27 december op stal gegaan. In de eerste week van januari 2022 bleken de meeste ooien drachtig te zijn. Vervolgens mochten de overige schapen, samen met de oma's en jonge ooien, weer naar buiten. In de lente zijn er 73 schapenlammeren (waaronder meerdere drie- en vierlingen) en vijf geitenlammeren geboren. Via een raam in de nieuwgebouwde bezoekersruimte in de Schaapskooi kunnen bezoekers naar de dieren kijken. De bezoekersruimte is een multifunctionele Schapenskybox die in een mum van tijd kan worden omgebouwd tot een leslokaal. Daarbij kunnen blokken uit de muur worden getrokken waarop kinderen kunnen zitten en waar een informatief programma over schapen is te zien.

Keuring

De schapen zijn dit jaar weer gekeurd en de resultaten voor de verschillende stamboeken zijn mooi; een deel van de dieren is opgenomen in het stamboek en een deel van de dieren scoorde hoog.

Er zijn een paar nieuwe rammen aangekocht, waaronder een prachtige volwassen ram van het ras Drents Heideschaap. Een aantal Drentse Heideschapen en Shetlandschapen is verkocht aan particulieren en kinderboerderijen zodat de genetische variatie wordt geborgd en deze zeldzame rassen weer meer verspreiding krijgen. Ook onze Landgeiten hebben een uitstapje gemaakt naar de keuring. In de categorie 1,5-jarige bokken zijn onze nieuwe bokken zelfs in de prijzen gevallen! Geit Adonis is eerste geworden en geit Anton behaalde de tweede plaats.

2X9

De grond bij 2X9, zoals het gebied in de Noorderplassen wordt genoemd, wordt begraaft door de runderen van de Stadsboerderij. Dit is besloten in goed overleg met de gemeente, omdat wij de grond niet meer nodig hebben en de Stadsboerderij deze goed kan gebruiken voor begrazing.

Projecten: van Almeerderstrand tot Floriade

Stad & Natuur werkt veel samen in uiteenlopende projecten die onze programmalijnen recreatie, educatie en participatie versterken. De projecten sluiten goed aan bij onze locaties, expertise en netwerk. Op deze manier kunnen we de inwoners van Almere nog meer verbinden met hun groene en blauwe omgeving.

Zintuigenbos

Dit project op Stadslandgoed de Kemphaan zijn we gestart in 2020. In 2021 hebben we het opgeleverd en in 2022 hebben we het Zintuigenbos inclusief gemaakt. Samen met Fonds Leefbaar Platteland, Rabobank Stimuleringsfonds, gemeente Almere, Staatsbosbeheer, Bartiméus Fonds, Reimert Bouw, Floriade Parade, Donker Groep, Leader en provincie Flevoland hebben we het Zintuigenbos toegankelijker gemaakt voor meer doelgroepen. Als eerste zijn de paden aangepast zodat mensen in een rolstoel, met een rollator of een kinderwagen er makkelijk gebruik van kunnen maken. Een uitdaging in dit project was de zintuigenkamer 'Zien'. Hierin hadden we een uitkijktoren gepland, maar het was te ingewikkeld om deze bereikbaar te maken voor mensen in een rolstoel. In plaats daarvan hebben we de kamer verplaatst naar de schapenweide. Hierdoor hebben we nu een prachtige (met rolstoel) bereikbare uitkijkheuvel, zodat iedereen zijn zintuig zien aan het werk kan zetten. Ook realiseerden we een route voor mensen met een visuele beperking. Er zijn braillebordjes, voelkistjes en we hebben het boek 'Het Zintuigenpaleis' uitgebracht als luisterboek. Zo verrijken we telkens weer de beleving, ervaring en het gebruik.

De Stad en Natuur bus

Stad & Natuur heeft een unieke 'locatie' op wielen: de Stad en Natuur bus. Deze oude Amerikaanse schoolbus is een rijdend leslokaal waarmee overal in de natuur lessen en publieksactiviteiten mogelijk zijn. Deze bus rijdt op biodiesel, wat wij al geruime tijd niet meer passend vinden bij het imago van Stad & Natuur. In 2022 hebben we dan ook het plan gesmeed om de Stad en Natuur bus te gaan verduurzamen. Na vele gesprekken met verschillende partijen hebben we besloten de bus om te laten bouwen tot een elektrisch voertuig. Eind 2022 werd duidelijk dat het grootste gedeelte van de benodigde financiering gedekt zal worden door de gemeente Almere. De Rabobank Almere financiert ook een deel. Voor een aantal overige posten zijn we nog op zoek naar financiering. De uitvoering van het project zal plaatsvinden in 2023.

Kavel 46 Floriade 2022

Van 14 april tot en met 9 oktober was Almere het podium voor de wereldduurbouwtentoonstelling Floriade Expo 2022. Stad & Natuur kon als groene partij in de stad de kans niet laten lopen om veel (jonge) bezoekers en scholen te bereiken met groene educatie en bezoekers te inspireren ook een groen buitenleslokaal bij hun school te realiseren. Maar dit konden we zeker niet alleen. Samen met verschillende partners waaronder Stichting Boomfeestdag, Groen Als een Service, Boogaard en Staatsbosbeheer preventieakkoord hebben we 'Kavel 46' ingericht en de programmering verzorgd. Via een bijeninformatiezuil werd het verhaal over biodiversiteit verteld. Het pad en het paviljoen vertelden het verhaal over bomen en een gezonde levensstijl. Daarnaast was er een deel ingericht om actief met sport en spel aan te slag te gaan. Voor de programmering daarvan werkten we samen met Almere City FC en specifiek hun programma Almere & The City.

In het Zintuigenbos ontwikkelden we onder andere een blote voetenpad.

We kijken terug op een succesvolle Floriade-deelname. Schoolklassen kwamen op schoolreis langs en zo konden we ons verhaal aan een nieuwe doelgroep vertellen. Op de dagen dat er geen klassen waren, gebruikten veel bezoekers onze interactieve kavel ter inspiratie. Ook was er veel reuring op dagen dat we workshops aanboden.

Het allermooiste is dat de kavel en ons paviljoen volledig circulair zijn opgezet. Het paviljoen krijgt een plek op Stadslandgoed de Kempphaan, de bijencarroussel staat inmiddels in de bijentuin en de sport-en-spelroute wordt geplaatst op kinderboerderij de Beestenbende.

Stad & Natuur Festival

In 2022 organiseerden we ons eerste officiële Stad & Natuur Festival. Een informatief netwerkevent, waarbij we bedrijfsleven, overheden en onderwijs uitnodigden om ons werk en de impact die wij willen maken bekender te maken en ondernemers daarbij aan te sluiten. De dag begon met een introductie door de wethouder en een uitleg van het programma. Daarna werden de gasten geheel in Stad & Natuur-stijl meegenomen in onze wereld. Met inspiratieve en actieve workshops op het landgoed zoals schapendrijven, geüpcyclede sieraden maken en natuurfotografie maakten de bezoekers kennis met de verschillende activiteiten van Stad & Natuur. We sloten de dag af met een inspirerende speech van oud-Almeerder en paralympisch kampioen basketbal Bo Kramer.

Stad & Natuur Partnerprogramma

Tijdens het Stad & Natuur Festival werd ook het officiële startschot gegeven voor het Stad & Natuur Partnerprogramma. Het programma is opgezet om partners te verbinden aan onze organisatie. Door te kiezen voor een van de drie partnerpakketten – Buizerd, Bever of Vos – levert een onderneming een bijdrage aan de doelstellingen en activiteiten van Stad & Natuur en krijgt hiervoor een aantal zeer interessante benefits. Denk aan vergaderen op een unieke locatie, creatieve teamactiviteiten of geheel verzorgde familie-uitjes. In 2023 gaan we het Partnerprogramma verder uitrollen.

Opening Multifunctionele Ruimte Vroege Vogelbos

Op het Lentefeest in april 2022 werd de gloednieuwe Schapenskybox in het Vroege Vogelbos officieel geopend door wethouder Jan Hoek. Het is een multifunctionele ruimte die geschikt is voor workshops, lessen en een aantal oud-Hollandse spellen. Op deze manier vertellen we het verhaal over biodiversiteit, de verschillende schapenrassen en het Vroege Vogelbos aan diverse doelgroepen. Er is ook een multifunctioneel scherm geïnstalleerd, waardoor de ruimte nu ook gebruikt kan worden voor (brainstorm)sessies en vergaderingen. De Schapenskybox is mede mogelijk gemaakt door financiële bijdragen van Leader en gemeente Almere.

Kinderstreekmarkt

Samen met welzijnsorganisatie De Schoor heeft Stad & Natuur in december 2021 een opdracht gekregen van de gemeente Almere om in 2022 een Kinderstreekmarkt op te zetten. Het idee is afkomstig van een lid van de SP-fractie, dat in Spanje kennismaakte met een initiatief waar kinderen op een markt hun eigen streekproducten verkochten.

De slogan voor het Almeerse project is 'Van moestuin tot marktkraam'. Op Jeugdland Buiten in de nieuw aangelegde moestuin heeft De Schoor vanaf april activiteiten georganiseerd voor een groep kinderen. Voor hun deelname aan dit

groene project ontvingen de kinderen tijdens de opening een Groene Medaille (een equivalent van de Groene Speld). De kinderen leren via het project groenten en fruit (her)kennen en ze ontdekken hoe de gewassen groeien, hoe ze de plantjes moeten onderhouden en wanneer er geoogst kan worden. Ook maken ze kennis met ondernemerschap. Stad & Natuur zorgde voor verdiepende kookworkshops. Er werd toegewerkt naar twee Kinderstreekmarkten in Almere Stad: in juni en eind september. Onder leiding van De Schoor maakten de kinderen verkoopposters en dachten ze na over de prijzen van de producten. Op de markt in juni was wethouder Hilde van Garderen aanwezig en verkochten de kinderen onder meer paksoi, spinazie en sla. Ook maakten ze ter plekke smoothies die ze aan de bezoekers verkochten. In het najaar stonden de kinderen met pompoenen, prei en tomaten op de markt en verkochten ze warme soep die ze eerder die week zelf hadden gemaakt. Het was een geslaagd eerste jaar, waarmee we goed kunnen doorbouwen naar hopelijk nog meer succesvolle jaren.

NME Poort

Almere Poort is volop in ontwikkeling. Op verzoek van de gemeente Almere ontwikkelt Stad & Natuur in dit stadsdeel een nieuw natuur- en milieueducatiearrangement. De focus ligt daarbij op de thema's zand, strand en water. De komende jaren wordt de programmering verder uitgebreid. Ook wordt er bekeken hoe er een locatie op het Almeerderstrand kan worden gerealiseerd. In het weekend van 14 en 15 mei 2022 tijdens het StrandLAB Festival is de programmering van publieksactiviteiten op het Almeerderstrand van start gegaan met de expositie en workshop Strandvondsten. In december vond de laatste activiteit van het jaar plaats: het Winterfestival. In totaal zijn er 21 activiteiten op het Almeerderstrand georganiseerd, waar in bijna 2000 deelnemers op af zijn gekomen. Opvallend vaak blijken het gezinnen met kinderen te zijn, die het leuk vinden om samen ouder/kind-activiteiten te doen. In eerste instantie kwamen de bezoekers uit heel Almere, maar gaandeweg het seizoen werden de activiteiten steeds meer bezocht door inwoners van Almere Poort. Dit heeft te maken met de gerichte online communicatie en de flyers, posters en advertenties die onder andere op scholen in de buurt zijn uitgedeeld. We zijn blij verrast met de belangstelling voor de activiteiten. Zelfs bij slechter of kouder weer was het regelmatig druk.

We hebben de samenwerking gezocht met partijen als StrandLAB en Poortdok. Zo zijn we in mei aangehaakt bij festival StrandLAB en hebben we samengewerkt met enkele artists in residence. Ook mogen we voor activiteiten gebruikmaken van hun binnenruimte en onze tent in hun opslagruimte stallen. Poortdok is ook enthousiast over onze activiteiten en heeft bijvoorbeeld tijdens de pepernotenspeurtocht de jonge deelnemers een gratis pannenkoek aangeboden. Ook tijdens het Winterfeest werkten we samen.

We hebben een Stad & Natuur-tent laten maken, die nu als aandachtstrekker en beschutte plek fungeert. Dit werkt goed: mensen zien direct waar ze naartoe moeten. Met de afdeling vastgoed van de gemeente Almere voeren we gesprekken over het plaatsen van een gebouwtje op het strand. In 2023 hopen we deze tijdelijke locatie te openen.

Almeersepoort en Nationaal Park Nieuw Land

Het project Almeersepoort is de tweede fase ingegaan, die loopt van 2022 t/m 2025. Almeersepoort is de Almeerse kant van het toegangsgebied van Nationaal Park Nieuw Land. In dit project werkt Stad & Natuur samen met de gemeente Almere, Staatsbosbeheer, Almere City Marketing en andere partijen met als doel het vergroten van de toegankelijkheid, ecologie en landschap, en

De programmering op het Almeerderstrand sloot in december af met een koud maar goed bezocht Winterfeest. Elke dag is een stranddag!

de natuurbeleving en natuureducatie van onder andere het Natuurbelevingscentrum de Oostvaarders en omgeving. Het project wordt gefinancierd vanuit het Fonds Verstedelijking en het Groen-Blauwe Fonds.

In de eerste fase is zowel de programmering met betrekking tot natuurbeleving en -educatie als de marketing en communicatie fors uitgebreid met inzet van het 'team NBC'. Dit team bestaat uit drie projectmedewerkers van Stad & Natuur, Staatsbosbeheer en Almere City Marketing. Vanuit de eerste fase van het project wordt de komende jaren nog verder gewerkt aan de inrichting van het gebied, zoals de educatieheuvel en de uitbreiding van het Natuurbelevingscentrum. In de planvorming voor de uitbreiding van het gebouw zijn grote stappen gezet: de definitieve ontwerpen voor het nieuwe gebouw, de installaties, het buitenvoorterrein, het interieur en de expositie zijn gereedgekomen. Stad & Natuur heeft daar nauw in meegedacht en is deelprojectleider geweest voor interieur en expositie. De aanbesteding is in 2023 voorzien. Ook is gewerkt aan een nieuw exploitatiemodel en een samenwerkingsovereenkomst voor de jaren na 2025 als het projectgeld zal vervallen.

In de tweede fase zijn mooie ontwikkelingen gepland voor onder meer de Lepelaarplassen en het Kotterbos. Ook de programmering krijgt weer een extra impuls vanuit het project.

Educatie Nationaal Park Nieuw land

Stad & Natuur heeft opdracht gekregen vanuit de partners van het Nationaal Park Nieuw Land voor de uitvoering van het project Educatie Nationaal Park Nieuw Land. Het project loopt tot en met 2023 en bestaat uit drie onderdelen: het opstellen van een meerjareducatieplan voor het hele Nationaal Park, de opzet van een educatiehotspot in Lelystad en een educatieleerlijn voor scholen en gezinnen met kinderen in de leeftijd tot 12 jaar. De verhaallijnen van het Nationaal Park zijn daarbij leidend. Het meerjareducatieplan en de educatiehotspot zijn eind 2022 gestart. Voor de leerlijn was het eerste concept eind 2022 klaar. Voor alle deelprojecten geldt dat ze worden uitgevoerd met inzet van in- en externe expertise; in samenwerking met onder andere alle partnerorganisaties van Nieuw Land en groene organisaties zoals Vogelwacht, toeristische sector, onderwijs.

Natuurbelevingscentrum de Oostvaarders

Na de harde lockdown eind 2021 en begin 2022 ging Natuurbelevingscentrum de Oostvaarders op 26 januari weer open voor bezoekers. We hebben het excursieprogramma direct opgestart met onder meer een roofvogelwandeling, vogelwandeling, Kotterboswandeling en diverse seizoenswandelingen. In de voorjaarsvakantie konden kinderen vogelhuisjes timmeren en de sterrenkijkavond op 11 maart was helemaal uitverkocht.

In aanloop naar de Floriade hebben we op 5 februari de aftelklok op de Esplanade in Almere Centrum een dag teruggezet. Het was op die datum nog precies 68 dagen tot de Floriade de poorten voor het publiek opende. We kozen voor deze dag omdat in 1968 de Oostvaardersplassen zijn ontstaan.

Op 1 mei werd de wijze uilenspeurtocht geopend door wethouder Maaïke Veening, Liesbeth Bronkhorst van S & N en Jeanine Keurentjes van Staatsbosbeheer. Het online gedeelte van deze speurtocht is ontwikkeld door Bureau Podium met een financiële bijdrage van Leader. De fysieke elementen langs de route zijn uit het budget van project Almeerse Poort gefinancierd en ontwikkeld samen met Peerdrops.

Op 19 juni tijdens de Archeologiedagen lanceerden we onze nieuwe VR-films over de geschiedenis van het gebied rond de Oostvaardersplassen. Er waren activiteiten (films, speerwerpen en een Romeinse beautysalon) en drie lezingen. De VR-films zijn gefinancierd met behulp van een Leader-subsidie en gemaakt door Archeo3D in opdracht van Stad & Natuur, in samenwerking met Staatsbosbeheer. Er waren verschillende media bij de première aanwezig.

We hebben bij Natuurbelevingscentrum de Oostvaarders een goed evenementenseizoen gedraaid. Succesvolle evenementen waren de Wereld Trekvogeldag op 14 mei met tal van uitverkochte excursies, het jaarlijkse 'uitmarkt-festival' Spot op 6 juni en festival LOF op 27 augustus met onder meer workshops, lezingen, een marktje en live muziek. In de zomer hebben we vanuit de grote tent voor het Natuurbelevingscentrum eigen activiteiten geprogrammeerd. Daarnaast kon de tent door ondernemers, workshopleiders, sportdocenten en muzikanten worden gehuurd, waardoor er een gevarieerd zomerprogramma tot stand kwam.

In september was het Kotterbos opnieuw het decor voor het mountainbike-event Crossen door de Bossen. Vooral de businessborreldag is erg positief ontvangen. Daarnaast zijn we een aantal nieuwe samenwerkingen gestart. Onder meer met MS Nieuwland, Aldefit en Tayrona Yoga. Stichting Sterrenwacht organiseerde dit jaar de Zonnekijkdag bij het Natuurbelevingscentrum.

Tijdens Festival Spot krijgen de bezoekers een voorproefje van de activiteiten in de rest van het jaar bij natuurbelevingscentrum de Oostvaarders.

Communicatie: Stad & Natuur vindbaar voor iedereen

Sociale media

Op sociale media doet Stad & Natuur het goed. Vooral het aantal volgers op LinkedIn en Instagram is het afgelopen jaar gestegen. Op LinkedIn hebben we inmiddels de mijlpaal van duizend volgers gepasseerd. En Instagram bijna 2500 volgers. We zagen een flinke stijging in het aantal volgers tijdens 'Zilver op water' op Stadslandgoed de Kemphaan. Het delen van de vele gemaakte foto's heeft daarin geholpen. Ook draaiden we verschillende campagnes op Google en Facebook, bijvoorbeeld voor de activiteiten op het Almeerderstrand.

Themamaanden

Dit jaar zijn we begonnen met themamaanden om de belangrijkste thema's binnen Stad & Natuur campagnematig aan te pakken, zowel in communicatie als activiteiten. Zo stond in januari het wandelen centraal.

Wandelen

Wandelen was wel het meest succesvolle thema in de communicatie. Tijdens een interview met Omroep Flevoland over dit thema was onze collega Joyce te zien. Het item werd zelfs opgepakt door de NOS. We roepen Almeerders op om meer te wandelen. Zo hebben we op onze website een aparte wandelpagina gemaakt (www.stadennatuur.nl/wandelen). Hier beschrijven we per locatie een of meerdere wandelingen. Om het de wandelaar nog makkelijker te maken, staan de routes ook in een aantal route-apps. Daarnaast hebben we een blog van Samira Salman van Hartje Buiten over wandelen in Almere overgenomen, waardoor we veel bezoekers op onze website krijgen.

Website

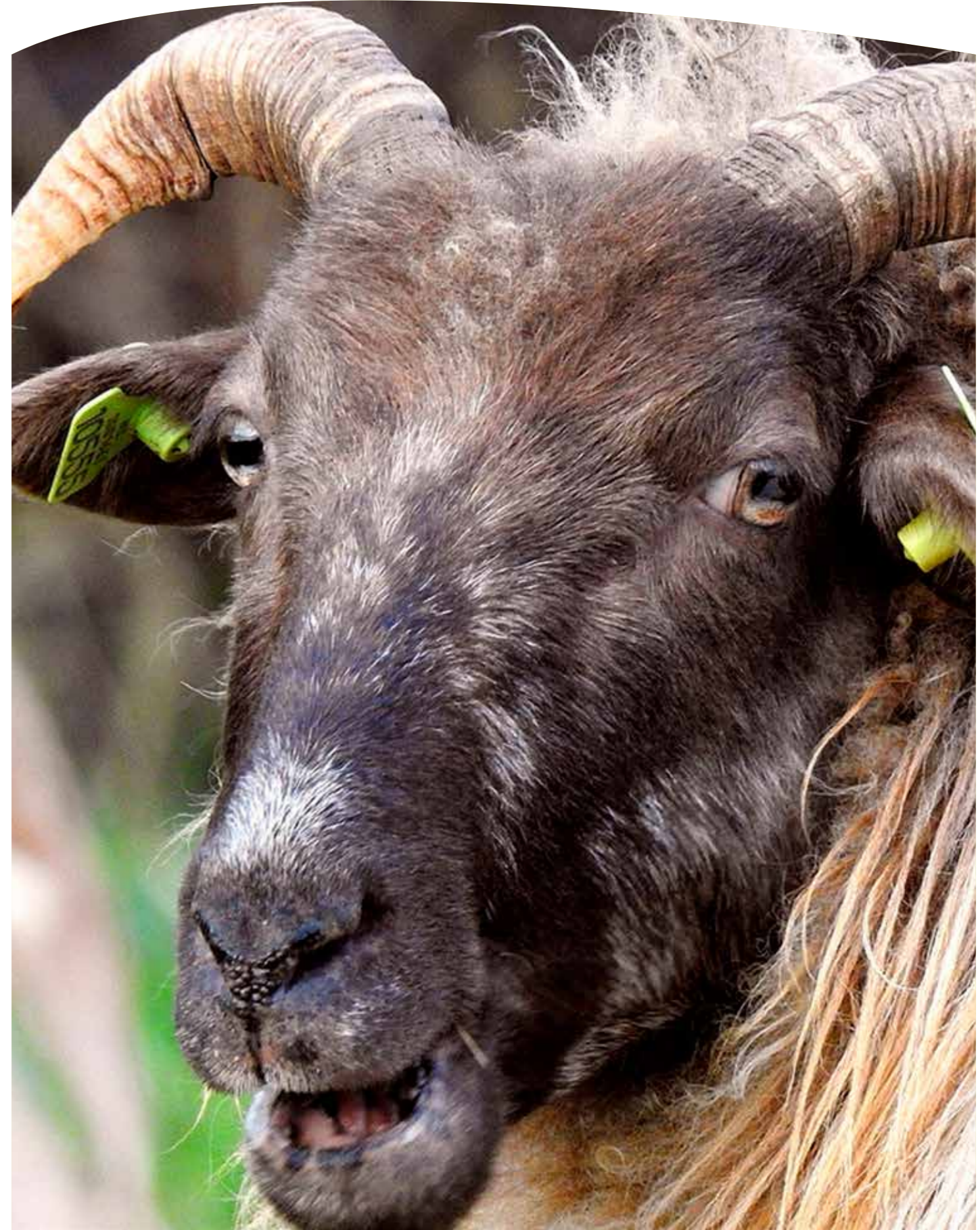
Ook dit jaar is het weer gelukt om meer mensen naar onze website te trekken. Het aantal websitebezoekers steeg van 46.484 in 2021 naar 52.985 in 2022. We hebben een aantal veranderingen doorgevoerd op de website. Zo is er een extra menuknop 'Zakelijk' gekomen, met subpagina's over bijvoorbeeld vergadermogelijkheden en ons partnerprogramma, en een menuknop 'Projecten', met een overzicht van al onze projecten. Er is een koppeling met visitalmere.nl ingebouwd, waardoor al onze activiteiten daar ook gelijk zichtbaar zijn. Ook is er een knop gekomen die voor mensen met een visuele beperking het lettertype en het contrast vergroot. Bij onze locaties is het Almeerderstrand toegevoegd met een eigen locatiepagina. En we zijn overgestapt naar een ander betalingssysteem, wat voor ons voordeliger uitpakt qua transactiekosten.

Signing

Bij het Vroege Vogelbos en de Kemphaan is nieuwe bebording geplaatst. Dit was voor beide locaties al jaren een grote wens. Met onder andere de Leadersubsidie in het Vroege Vogelbos hebben we dit kunnen realiseren. De bebording in het Vroege Vogelbos is feestelijk in gebruik genomen tijdens het Lentefeest. Aan de buitenkant van de Schaapskooi is nu goed te lezen wat er allemaal te doen is. Ook is er een picknicktafel met plattegrond geplaatst. Met de nieuwe signing op de Kemphaan is de zichtbaarheid en vindbaarheid van Stad & Natuur sterk verbeterd. Er staat een groot bord aan de rand van de parkeerplaats en een ter hoogte van de Schaapskooi. Op de witte buitenmuur van het kantoorgebouw is een grote 'krul' (uit ons logo) geplaatst, die van verre zichtbaar is. Bezoekers kunnen zich zo makkelijker oriënteren op ons gebouw.

Media-aandacht

We zijn een samenwerking aangegaan met 1Almere. Zij maken in opdracht van NOS en Omroep Flevoland lokaal nieuws en veel items worden doorgeplaatst op Omroep Flevoland en de Facebookpagina's 1Almere en Wonen in Almere. Op proef leveren we nu elke week een item aan, waar zij vervolgens een reportage over maken. Er zijn al items gemaakt over het dertigjarig bestaan van de Beestenbende, onze kavel op de Floriade en onze educatieve les over wolven. Ook Omroep Flevoland zelf weet ons nog regelmatig te vinden, zoals bij de opening van het Zintuigenbos. Almere Deze Week was aanwezig bij de eerste educatieve activiteit op het Almeerderstrand. Daarnaast hebben alle openingen en feestjes met wethouders voor een stroom aan mediaberichten gezorgd.

Onze zeldzame schapenrassen zijn vaak onderwerp van onze free publicity.

De 18,4 medewerkers zijn werkzaam op de diverse locaties van Stad & Natuur, zoals het kantoor op de Kemphaan of als beheerder of medewerkers op een van onze andere locaties.

Organisatie: groei in werkzaamheden en locaties

In 2022 bestond het personeelsbestand van Stichting Stad & Natuur Almere gemiddeld uit 18,4 fte. De medewerkers zijn werkzaam op de diverse locaties van Stad & Natuur, zoals op het kantoor op de Kemphaan of als beheerder of medewerker op een van onze andere locaties. Naast werkzaamheden die door personeelsleden worden uitgevoerd werken wij samen met fantastische vrijwilligers die op al onze locaties ontzettend veel bijdragen! Ook werken wij nauw samen met diverse ondernemers, zonder wie wij onze werkzaamheden onmogelijk zouden kunnen uitvoeren.

Koersplan en meerjarenovereenkomst

Stad & Natuur geeft uitvoering aan de meerjarenovereenkomst die we samen met de gemeente Almere hebben afgesloten voor de periode 2021-2025 en aan ons koersplan voor dezelfde periode, waarin onze doelen en ambities beschreven zijn. In onze programma's en activiteiten spelen de actuele thema's van Groen & Gezond Almere een belangrijke rol. We richten ons op thema's die bijdragen aan de invulling van de duurzaamheidsagenda van de gemeente Almere en gezonde jeugdprogramma's. Zo brengen we de mensen dichterbij de natuur en de natuur dichterbij de mensen.

Personeel

Vanwege personeelwisselingen in 2022 zijn er meerdere vacatures vervuld. Daarnaast is het personeel uitgebreid van 16,55 fte naar 18,4 fte om de ontstane groei in werkzaamheden en locaties uit te kunnen voeren. Naast onze vaste personeelsleden wordt Stad & Natuur op professioneel gebied ondersteund door een flexibele schil van ondernemers uit Almere. Vanwege de lokale betrokkenheid bij Almere passen deze ondernemers goed bij Stad & Natuur. Zij ondersteunen ons onder andere bij de boekhouding, ICT, het geven van lessen, evenementenorganisatie, communicatie en organisatieontwikkeling.

Bedrijfsvoering

In 2022 hebben diverse personeelsleden cursussen afgerond die passen bij hun werkzaamheden zoals Time Management, Leidinggeven in projecten, Visueel werken in projecten, Onderhoud groen, Dier etc. Daarnaast zijn de nieuwe medewerkers BHV geschoold en alle andere medewerkers op herhaling geweest. Het hele team heeft een in company mediatraining gedaan, waarbij het pitchen van de organisatie en jezelf centraal stond. Ook volgde de organisatie een training over grensoverschrijdend gedrag, waaronder seksuele intimidatie, pesten, discriminatie en agressie.

In navolging van de professionalisering van de organisatie en het werken in de cloud is er een nieuw urenregistratiesysteem voor onze projectadministratie opgezet. Daarnaast is onze projectmanagementwerkwijze verder gestandaardiseerd. Alle medewerkers zijn getraind in gebruik hiervan. Ook is eind 2022 gestart met de overgang naar het boekhoudsysteem van Exact online, wat begin 2023 is afgerond.

De RI&E hebben wij onder leiding van een professioneel bureau voortgezet. Er is een start gemaakt met het omzetten van de verzekeringen naar een ander verzekeringskantoor.

In 2022 is gebleken dat we tegen de beperkingen van de kantoorruimte op de Kemphaan aanlopen door de uitbreiding van personeel en werkzaamheden. Op dit moment werken kantoormedewerkers (m.u.v. bepaalde functies) ongeveer 50% van hun tijd op rooster op kantoor. Wij zijn gestart met onderzoeken of het mogelijk is om meer kantoorruimte te faciliteren, zodat meer mensen gelijktijdig op kantoor kunnen werken.

Raad van Toezicht

De raad van toezicht bestaat uit vijf leden. De raad heeft tot taak controle uit te oefenen op de inhoudelijke en financiële resultaten. De raad keurt daartoe een aantal in de statuten omschreven bestuursresultaten goed en fungeert als belangrijke adviseur voor het bestuur. De leden van de raad van toezicht zijn vrijwilligers die een vaste onkostenvergoeding ontvangen. De raad werkt volgens de Governance Code Cultuur. De raad bestaat per 31-12-2022 uit:

- Cees Okkerse (voorzitter)
- Meindert Eijgenstein (vice-voorzitter)
- Irene van Hooff
- Hans Marsé
- Wolter Tjeenk Willink

Zie bijlage 1 voor nevenfuncties van de RVT-leden.

Good Governance

Stad & Natuur past de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur toe. Zo zijn de interne mandaten geactualiseerd en heeft de Raad van Toezicht onder leiding van een extern deskundige een zelfevaluatie gedaan over het afgelopen jaar. De werking van de raad is daarbij onder de loep genomen en er is kritisch gekeken naar ieders functioneren. Het proces is goed verlopen.

De Raad van Toezicht heeft een diverse samenstelling en weet goed gebruik te maken van de verschillende achtergronden en capaciteiten van de leden. Er maken onder meer ondernemers en mensen met ervaring in de politiek deel uit van de raad. De samenwerking gebeurt voortvarend en is buitengewoon constructief. De Raad van Toezicht vergadert vijf keer per jaar met de directeur-bestuurder van de Stichting. Daarnaast vindt er maandelijks bilateraal overleg plaats tussen de voorzitter en de directeur-bestuurder.

In 2022 waren de belangrijkste onderwerpen in de vergaderingen van de Raad van Toezicht de financiële kwartaalrapportages, de begroting en de jaarrekening, de gang van zaken bij grote projecten, de samenwerking met andere partijen en de professionalisering van de organisatie.

Integer en rolbewust handelen

Directeur-bestuurder en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen. Het onderwerp 'belangenverstrengeling' maakt standaard deel uit van iedere vergadering.

Directeur-bestuurder en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar. Zo is er een remuneratiecommissie. Gelet op de beperkte omvang van de raad en de betrokkenheid van alle raadsleden bij de financiële gang van zaken is ervoor gekozen om geen auditcommissie in te stellen.

Directeur-bestuurder en toezichthouders zijn zich voldoende bewust van hun rol, taken en bevoegdheden, wat onder meer blijkt uit de hierboven genoemde zelfevaluatie. Daarnaast wordt er nauwgezet toegezien op de vraag of iets voorligt voor advies of toezicht, of dat besluitvorming een rol speelt. De directeur-bestuurder maakt ook gebruik van de individuele expertise van de raadsleden. Hierover wordt in alle transparantie verslag gedaan in de vergaderingen van de Raad van Toezicht.

Zorgvuldig besturen

Afspraken over hoe de directeur-bestuurder de Raad van Toezicht informeert zijn schriftelijk vastgelegd. Bijvoorbeeld over de financiële verslaglegging en over de periodieke directieverslaglegging.

De voorzitter ziet erop toe dat de raad alle informatie verkrijgt die nodig is om zijn rol goed te kunnen vervullen.

De directeur-bestuurder gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie. Er is sprake van zeer beperkte vergoeding voor de leden en overigens worden er nauwelijks bestuurskosten gemaakt. Voor de Raad van Toezicht en organisatie als geheel wordt in de financiële verslaglegging het opereren van de stichting nauwlettend gevolgd.

Goed toezicht uitoefenen

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid. Door aftreden van een van de leden in 2023 buigt de raad zich weer over het profiel van de positie die vacant raakt.

Financiën: aanvullende incidentele opdrachten en projecten

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

Het jaar 2022 is afgesloten met een positief financieel resultaat dat hoger is uitgevallen dan begroot. De inkomsten 2022 zijn ten opzichte van de begroting 2022 toegenomen door aanvullende incidentele opdrachten en projecten.

Vanuit de gemeente hebben we ook dit jaar weer een mooie opdracht gekregen voor het Upcyclecentrum. Daarnaast zijn wij gestart met programmering op het strand Kustzone Poort en hebben wij de opdracht voor de programmering van Almeersepoort bij het NBC voortgezet. In 2022 hebben we de programmering in het Klokhuis uitsluitend op de zondagen voortgezet en deze opdracht hebben wij per december 2022 afgesloten. We hebben dit jaar weer een aantal deelprojecten gefinancierd uit Leadersubsidie, zoals het project NBC Next Level bij Natuurbelevingscentrum De Oostvaarders. Dit project loopt door in 2023 en 2024; de definitieve einddatum van dit project is 31 december 2024. In december 2022 hebben wij de beschikking ontvangen voor de verduurzaming van de Stad en Natuur bus. Daarmee kan dit project definitief van start gaan in 2023.

De inkomsten 2022 zijn ten opzichte van de begroting 2022 fors toegenomen door aanvullende opdrachten van externe partners en fondsen boven de basisopdracht van de gemeente. Hiermee hebben wij extra financiering gerealiseerd waarmee wij de investeringen op locaties, nieuwe educatieve programma's en de professionalisering van de organisatie financieren, waarmee wij de basisopdracht vanuit de gemeente versterken. Aan het herbestedingsfonds en aan de egalisatie-reserve is het maximaal toegestane bedrag van het resultaat toegevoegd. Het restant van het resultaat 2022 is toegevoegd aan het stichtingskapitaal; dit is bestemd als een overige reserve.

Er is in 2022 geïnvesteerd in nieuwe samenwerkingen, projectuitvoering, fondsenwerving, organisatieontwikkeling en het opleiden van medewerkers. Dit heeft geleid tot hogere bedrijfskosten. Daarnaast hebben wij meer kosten gemaakt om de extra verkregen opdrachten uit te voeren. Vandaar dan ook dat de totale kosten in 2022 ten opzichte van de begroting 2022 zijn toegenomen.

In 2022 zijn er meerdere vacatures vervuld. Om de nieuwe projecten te kunnen uitvoeren is het medewerkersbestand gedurende 2022 uitgebreid van 16 fte naar 18.4 fte.

De maatregelen rondom het coronavirus liepen in 2022 ten einde, waardoor er weer meer fysieke publieksevenementen en activiteiten georganiseerd konden worden. De scholen konden weer volop lessen op school of op locatie volgen. Onder andere daardoor is een groei in de baten en lasten duidelijk zichtbaar geworden.

De verwachting is dat er in 2023 wederom een groei zal zijn in de overige projecten. De belangstelling voor natuurbeleving en -educatie is sterk toegenomen, het online aanbod door Stad & Natuur is vergroot en het aantal vrijwilligers is gegroeid. Kortom, de groei van Stad & Natuur zal in 2023 worden voortgezet.

Voor een uitgebreide financiële verantwoording over 2022 verwijzen wij graag naar onze website.

Bespreking van de resultaten

Aan de hand van de opgenomen staat van baten en lasten kunnen de resultaten over 20-22 en 2021 als volgt in euro's en procenten van de baten worden weergegeven:

	2022		2021
	€	%	€
Baten	2.631.079	100	2.397.655
Personeelskosten	882.506	33,5	812.585
Afschrijvingen materiële vaste activa	60.033	2,3	67.644
Overige personeelskosten	165.988	6,3	127.751
Huisvestingskosten	414.114	15,7	440.329
Verkoopkosten	32.237	1,2	21.170
Kantoorkosten	51.836	2,0	32.238
Algemene kosten	82.274	3,1	100.061
Automatiseringskosten	32.174	1,2	49.962
Activiteitskosten	365.819	13,9	261.818
Projectkosten	459.997	17,5	412.676
Som der bedrijfslasten	2.547.078	96,8	2.326.234
Bedrijfsresultaat	84.001	3,2	71.421
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	0	0,0	-2
Netto resultaat	84.001	3,2	71.419
Resultaatbestemming			
Toevoeging aan bestemmingsreserve materiële vaste activa	(17.571)		(24.738)
Toevoeging aan de overige reserves	45.020		40.591
Toevoeging aan de egaliseringsreserve	28.276		27.783
Toevoeging aan de herbestedingsfonds	28.276		27.783

Balans per 31 december 2022

(Na voorstel resultaatbestemming)

	31 DECEMBER 2022	31 DECEMBER 2021
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	166.068	183.639
Vlottende activa		
<i>Vorderingen</i>		
Debiteuren	384.025	109.023
Overige rekening-courant	2.198	7.694
Overige vorderingen en overlopende activa	119.788	50.805
	506.011	167.522
<i>Liquide middelen</i>	789.300	601.599
Totaal activazijde	1.461.379	952.760
PASSIVA		
Stichtingsvermogen		
Overige reserves	86.693	41.673
Bestemmingreserve materiële vaste activa	166.068	183.639
Egaliseringsreserve Almere	56.059	27.783
Herbestedingsfonds	56.059	27.783
	364.879	280.878
Voorzieningen		
Overige voorzieningen	27.273	6.166
Kortlopende schulden		
Schulden aan leveranciers	96.632	91.503
Belastingen en premies	38.808	54.767
Overige schulden	933.787	519.446
	1.069.227	665.716
Totaal passivazijde	1.461.379	952.760

2022 in cijfers

RECREATIE 2022

LOCATIE	DEELNEMERS AAN ACTIVITEITEN	DEELNEMERS ACTIVITEITEN VAN PARTNERS*	BEZOEKERS DIE GEBRUIK MAKEN VAN DE STAD & NATUUR LOCATIES**
Kemphaan	2396	3212	42.000
Beestenbende	709	nvt	9.000
Den Uylpark	908	175	9.000
Klokhuis	1950	0***	nvt
Vroege Vogelbos	2314	1988	37.000
Natuurbelevingcentrum de Oostvaarders	4500	2406	80.000
Almeerderstrand	1932	nvt	nvt
Stad en Natuur bus	50		
Overig (Stadscentrum, UCC, etc)	1000		
Subtotaal 2022	15.759	7.781	177.000
Totaal recreatie 2022	200.540		

* Denk hierbij aan partijen als de Vogelwacht, IVN Almere, Almeerse Wolunie die op onze locaties ook activiteiten organiseren, of verhuur van zalen door Paviljoen de Oostvaarders en externe organisatoren

** Dit betreft schattingen

*** In 2022 is Stad & Natuur niet meer de beheerder van het Klokhuis en rekenen we activiteiten van huurders en partners dus niet meer mee.

EDUCATIE: PRIMAIR ONDERWIJS 2022

	LEERLINGEN	AANTAL GROEPEN
Op locatie:		
<i>Floriade</i>	629	18
<i>Kemphaan</i>	3.768	148
<i>Beestenbende</i>	311	11
<i>Oostvaarders</i>	747	31
<i>Den Uylpark</i>	596	25
<i>Vroege Vogelbos</i>	870	30
<i>Upcyclecentrum</i>	673	24
<i>Almeerderstrand</i>	297	12
<i>Overige locaties, zoals boerderijen, Pampushout, etc</i>	2.625	107
Op school:		
Leskisten	1.471	52
Materiaalpakketten	2.320	98
112 noodhulp	6.930	156
Rijke Schooldag	84	7
Gastdocent of project op school	4.550	168
Totaal	25.871*	887

* Hiervan zijn ca. 1500 leerlingen met de Stad en Natuur bus vervoerd, voor de schooltuinlessen op de Floriade, de Buiten(w)eter in het Vroege Vogelbos en de les stenen, fossielen op de Kemphaan en maatwerk aanvragen van scholen.

EDUCATIE: VOORTGEZET ONDERWIJS 2022

BEREIK VO-BO 2022	AANTALLEN
Workshops en gastlessen	825
Projectweken	100
Lesprogramma's	671
Onderzoek/ontwerp opdrachten	278
Stagiaires + projecten	66
Totaal	1.940

STAGES NIVEAU	AANTAL STAGIAIRES
PRO	4
VMBO	3
HAVO/VWO	1
MBO	14
HBO	1
Totaal	23 stagiaires

STAGIAIRES PROJECTEN NIVEAU VO, MBO, HBO	AANTAL LEERLINGEN & STUDENTEN
PRO	0
VMBO	0
HAVO/VWO	5
MBO	8
HBO	30
Totaal	43

Bijlage: Nevenfuncties

Nevenactiviteiten directeur-bestuurder en Raad van Toezicht

Liesbeth Bronkhorst

- Bestuurslid Prins Bernhard Cultuur Fonds Flevoland
- Bestuurslid Progressief Ermelo
- Bestuurslid Playing for Succes
- Bestuurslid Ver. Gemeenten voor Duurzame Ontwikkeling
- Bestuurslid Progressief Ermelo

Almere Cees Okkerse

- Lid Raad van Discipline van het ressort Arnhem-Leeuwarden (vanaf 2014)
- Voorzitter Raad van Commissarissen Coöp. Rabobank Almere (vanaf 2013 lid, vanaf 2021 vz)
- Secretaris Culturele Businessclub Agora (vanaf 2012)
- Voorzitter Stichting Lelystad Airport Moet Door! (LAMDI) (vanaf 2018)

Meindert Eijgenstein

- Adviseur voor verschillende onderwijsorganisaties
- Lid van het bestuur van theatergezelschap de Bonte Hond

Irene van Hooff

- voorzitter bestuur Grauwe Kiekendief - Kenniscentrum Akkervogels (GKA)
- voorzitter bestuur Stichting het Vaarhuis
- bestuurslid Stichting Bosland

Hans Marsé

- DGA Breedveld & Schroder BV
- Lid van de Raad van Advies van Almere City FC
- Bestuurslid Waterschap Zuiderzeeland
- Ambassadeur Wij techniek en Techniek Nederland Flevoland

Wolter Tjeenk Willink

- Lid van de Raad van Advies van Almere City FC
- Ambassadeur MKB Schakelteam

Colofon

CONTACT

Stichting Stad & Natuur Almere
Kemphaanstraat 1
1358 AD Almere
T 036 547 50 50
info@stadennatuur.nl
www.stadennatuur.nl

Fotografie:

Jorn van Eck: voorkant, p. 7, 25, 33, 40, 48
Stad & Natuur: p. 10, 13, 16, 28, 30, 43, 44 en achterkant
Roosmaryne: p. 19
Daan Kooiman: p. 20
Erwin Budding: p. 36
Daniel Sylla: p. 39

Juni 2023

STAD & NATUUR ALMERE werkt aan een groene en gezonde stad

STAD &
NATUUR
ALMERE